

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVII. évfolyam

Szubotica, 1926 CSÜTÖRTÖK május 13.

133. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
Telefon: Kiadóhivatal 8-58 Szerkesztőség 5-10, 8-52

Előfizetési ár negyedévre 150 din.

Szerkesztőség: Zmaj Jovin trg 3. szám (Minerva-palota)
Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Lelbach-palota)

Az elkésett igazság

„Elveszett-e minden” — ezt a tragikus kérdést írta fel minap befejezett cikksorozatának élére Apponyi Albert s formai és tartalmi vonatkozásban egyként klasszikussá nemesedett szavakkal adja meg a sötéten kongó kérdésre a választ. Apponyi Albert természetesen magyar nemzeti szellemmel telített választ ad a történelmi mérlegelés nagy kérdésére s a jövőbe vetett bizakodással tiltakozik Széchenyi mondásának travestálása ellen: „Magyarország volt, de nem lesz”.

Ha azt akarjuk, hogy ne vesszen el minden — mondja Apponyi — nemzetiségi politikánkban más alaptól kell kiindulni s más eredményhez kell eljutni. Apponyi immár félszázadot meghaladó politikai múltjában mindig a nacionalista politika híve, sőt vezére volt. A legzengőbb szavakkal ő formulázta meg a legtetszetesebben a nemzeti nevelés fontosságát, ő valóította meg azt a programot, mely az iskolát tette meg a nemzeti politika, a nemzeti törekvések első karakterévé.

Apponyi világosan látja, hogy „Magyarország volt nemzetiségei nem sirják vissza az elvesztett magyar állampolgárságot”, mert Magyarországhoz va ő tartozásuk nem érzelmi közösségen, hanem csupán a megváltozhatatlannak látszó történelmi helyzetben való belenyugváson alapult. Ennek Apponyi szerint — ez ed éppen súlyt és jelentőséget ennek a megállapításnak, hogy ime Apponyi is hirdetői közé tartozik — a hibás koncepciója és hibásan megvalósított nemzetiségi politika volt az oka. A hivatalos magyar nemzetiségi politika ugyanis abból indult ki, hogy a nemzetiségi jogok csupán egyéni jogok (s még ezek mértéke felett is alkudozotti) s a nemzetiségektől a közjogi személyiség-et mindig megtagadta. Ennek az ideológiának lélektani alapjaira — Apponyi mondja! — nem lehet a nemzetiségi politikát, nem lehet a jövőtöt felépíteni. Az egy népsajhoz tartozók nemzeti egységének elismerését — Apponyi mondja! — nem lehetne tovább megtagadni s ha Magyarországnak még egyszer lennének nemzetiségei, nem lehetne elzárkózni a területi önkormányzatok megvalósítása előtt, mint ahogy nem lehetne tovább ragaszkodni az „egységes magyar értelmiség fikciójához” sem. „A magyar állam csak így állhatna fenn, másképp nem” — végzi Apponyi Albert a nemzetiségek nélküli Magyarország nemzetiségi programjának taglalását.

Apponyi Magyarország nemzeti kisebbségei számára sokkal többet követel, mint amennyiért azok az utolsó félszázadban küzdöttek. Apponyi a jogok megadásában, a nemzeti különállás következményeinek levonásában sokkal messzebbre megy, mint a soha végre nem hajtott magyar nemzetiségi törvény. Messzebbre megy Trianon után, mint ameddig Jászai Oszkár ment Trianon előtt.

Oh miért így későn, országrészek hullása után lett ennyire világosan látóvá ez a nemzete javára elfogult, de mindig tiszta meggyőződés s emelkedett gondolkodás? Trianon előtt Apponyi is annak az iskolapolitikának volt

megteremtője és végrehajtója, amelyik „az egységes magyar értelmiség fikciójának” megvalósítását tűzte ki kormányzati programul s amelynek egyes intézkedései most a Pribicevicsek és Anghelcsuk kezében ostromozza az elszakadt magyarság testét. Ezeknek az igazságoknak fő ismerése Trianon után már csak úgy hat, mint véreső után bölcsességköpönyög.

Tanító ereje azonban fölbecsülhetetlen. Meg kell tanulni azoknak is, akiktől a mi nemzetiségi politikánk gyakorlati tartalma függ, hogy a tanulságok napfényre

mellett kell fölismerniök a történelem igazságait, nem pedig az összeomlás zsarútnokának pisálkoló tövében. Ha ötvenéves politikai múlt után Apponyi Albert szét tudja törni csonttá keményedett nemzetiségi programját, akkor az új uralmak új részesei hűek maradhatnak azokhoz az igazságokhoz, melyeket a kisebbségi sorban hirdettek s melyeket a történelem igazolt. Ha Apponyi ötven év kerülője után fölisméri az igazságot, akkor legalább azok ne tántorodjanak el tőle, akik, míg kisebbségek voltak, küzdöttek, harcoltak és áldoztak érte.

mellett kell fölismerniök a történelem igazságait, nem pedig az összeomlás zsarútnokának pisálkoló tövében. Ha ötvenéves politikai múlt után Apponyi Albert szét tudja törni csonttá keményedett nemzetiségi programját, akkor az új uralmak új részesei hűek maradhatnak azokhoz az igazságokhoz, melyeket a kisebbségi sorban hirdettek s melyeket a történelem igazolt. Ha Apponyi ötven év kerülője után fölisméri az igazságot, akkor legalább azok ne tántorodjanak el tőle, akik, míg kisebbségek voltak, küzdöttek, harcoltak és áldoztak érte.

A Norvege is elérte az Északi Sarkot

Amundsen ledobta a sarkra a norvég zászlót — A léghajó rövid időre megállt, aztán elindult Pont Barow felé

A sark egyes részeit frissen esett hó borítja

Oslóból jelentik: A Norvege fedélzetéről Amundsen, Ellsworth és Nobile aláírással szerdán reggel a következő szikratávirat érkezett:

— Éjjel egy óra előtt elértük az Északi-sarkot és ledobtuk zászlónkat. A Norvege pontosan a sark fölött állt meg, biztos helyen, alacsonvabb légrétegben. A léghajó orrán levő ablakon át először Amundsen dobta ki a norvég zászlót, aztán Ellsworth az amerikai és Nobile az olasz lo-

hogót. A sarkon köd ül, de nem sűrű, időközben áttörök a sugarak, ami leírhatatlan szép látványt nyújt. A Norvege ablakából tisztán észlelhető a jég megrepedése.

A következő szikratávirat, mely délelőtt érkezett, így szól:

— A sarkon ledobott három zászló rúdja mélyen befuródott a hóba. A Norvege néhányszor megkerülte a sarkot, aztán Pont Barow irányában elindult. Min-

denütt jég — beláthatatlan messzeségben, csupán néhány keskeny sávon látszik frissen esett hó. A léghajó nyolcvan kilométeres sebességgel halad.

Az Északi-sark felé repülve a Norvege utja kedvező volt. Éjszaka leadott szikratávirat szerint a léghajó kilencvenkét kilométeres sebességgel haladt célja felé gyöngy délnyugati szélben 870 méter magasságban. A léghajón mindenki egészséges.

Pilsudszki marsal Varsó ellen vonul

A marsal hívei fellázdak a Vitos-kormány ellen. — Diktátornak akarják kikiáltani Pilsudszkit

Varsóból jelentik: Szalejovok községben, Pilsudszki marsal lakása előtt, azonkívül Varsóban és a környékén olyan események játszódtak le, amelyeknek következményei beláthatatlanok.

Pilsudszki lakása előtt kedden fegyveres emberek vonultak fel, hogy a marsal ellen tüntessenek. Amikor a felvonulás híre elérkezett a Szalejovokban állomásozó hetedik ulánus ezredhez,

az ezred egy osztaga a tüntetők ellen vonult és éjszaka formális harc felüldött ki a két csoport között.

A harc, amelynek több sebesültje van, reggelig tartott és Pilsudszki reggel erős kísérettel Varsóba indult.

Utközben Rendantov községnél Pilsudszki hívei közölték a marsallal, hogy Varsóban súlyos veszély fenyegeti. Ezalatt

a Sreclice helységben állomásozó huszonkettedik zvalozezred le-

gényisége fellázdak parancsnoka. Sikorin ezredes ellen.

mert az ezredes vonakodott Pilsudszki segítségére menni, sőt kijelentette, hogy szigorú parancsa van szükség esetén Pilsudszkit megtámadni. Az ezred letette parancsnokát és

a Varsó felé vezető úton csatlakozott Pilsudszkihoz, aki már nagy haderővel haladt a főváros felé.

Pilsudszki Varsó Prága nevű külvárosáig jutott és ott koncentrált a haderejét.

A kormány szerdán délután három órakor hivatalos kommunikét adott ki, amely szerint bűnös agitáció következtében a hadsereg egyes osztagai fellázdak a köztársasági kormány ellen. A kommuniké közli, hogy a kormány megtette a szükséges intézkedéseket a főváros biztonságának megőrzésére.

Varsóból későbbben érkezett jelentés szerint

az egész városban tüntetések vannak Pilsudszki ellen és mellette.

A hangulat rendkívül izgatott és különböző rémhírek terjedtek el.

Híre járt annak is, hogy Vitos miniszterelnököt elfogták,

azonban kiderült, hogy ez a hír valótlan és a miniszterelnök a kabinet tagjaival egész nap tanácskozott. Kétségtelen, hogy a közeli órák nagy eseményeket hoznak. A Vitos-kormány lemondása várható és Pilsudszki valószínűleg bevonul Varsóba.

Hír szerint Varsó uccáit tüntető csoportok járják be,

Pilsudszkit éljenzik és követelik, hogy mint lengyel Mussolini legyen az ország diktátora.

Az egész országban nagy pánik uralkodik. A kormány mozgósította a helyőrséget és elrendelte a fővárosban a kivételes állapotot. A helyzet rendkívül kritikus s a polgárháborút elkerülhetetlennek tartják.

Napirendre tűzték

a korrupcióról szóló interpellációkat

Az ellenzék törvényjavaslatot terjesztett be a parlament elnökségéhez a korrupció ellen — A radikális klub csütörtöki döntéséről

Beogradból jelentik: A parlament szerda délelőtti ülésén a kérelmi és panaszbizottság jelentését tárgyalta le. Ezután az elnök kihirdette, hogy a következő ülés pénteken délelőtti kilenc órákor kezdődik, amikor

Davidovics Ljuba és társai, valamint Grizogono független demokrata képviselő által a korrupció ügyében benyújtott interpellációk tárgyalása kerül napirendre.

A korrupciós interpellációk vitáját már napok óta feszült érdeklődéssel várja a politikai közvélemény, mert a kérdés megoldásának módjától függ a politikai helyzet további alakulása. Uzunovics miniszterelnök szerdán hosszabb megbeszéléseket folytatott Radics Pavleval a péntekre várható parlamenti vitával kapcsolatban.

Politikai körökben az interpellációk napirendre tűzését annak jelül fogják fel, hogy *kilátás van a békés kibontakozásra*. Eddig ugyanis egyes pártcsoportok részéről nehézségeket igyekeztek támasztani a korrupciós interpellációk napirendre tűzése elé és így a nehézségek elhárítását a kormányra nézve kedvező tünetként fogják fel. Most már csak annak a kérdésnek a tisztázása van hátra, hogy a vita végén milyen módon térjenek napirendre az interpellációk felett. E tekintetben többféle megoldás lehetséges. Az ellenzék azt követeli, hogy külön bizottság tárgyalja le Pasics Rada ügyeit és egy másik bizottság az összes eddigi kormányok működését a korrupció szempontjából. A radikálisok eddigi álláspontja szerint a parlament csak egy bizottságot küldene ki az összes ilyen természetű ügyek kivizsgálására. Radics István szintén csak egy bizottság kiküldését kívánja, amely azonban előbb Pasics Rada ügyeit vizsgálja meg köztölt határidőn belül, azután a többi ügyeket szintén megszabott határidőn belül tenné vizsgálat tárgyává. Radics azonban azt kívánja, hogy a parlament utasítsa a kormányt a korrupció elleni törvényjavaslat betervezésére.

Magán a kormányon belül sem jött még létre megegyezés ebben a kérdésben. A kormány radikális párti miniszterei szerda délelőtti a radikális párt klubelnökségével együtt konferenciára voltak összehívva, de miután Pasics nem jelent meg a kitűzött időpontban, ezért a konferenciát csütörtöki tartják meg.

Pasics tanácskozása a miniszterelnökkel

Pasics Nikola szerdán délelőtti megjelent Uzunovics miniszterelnöknél és egy félóra hosszat tanácskozott vele. A tanácskozásba rövid időre bevonták Makszimovics Bózsó belügyminisztert is. Csütörtök délelőtti a radikális klub ülést tart, amelyen precízíteni fogja álláspontját a korrupciós interpellációkkal szemben, délután pedig a kormány tart ülést, amelyen igyekezni fognak a radikálisok álláspontját összhangba hozni Radics István indítványával.

A pénzügyi bizottság ülése

A pénzügyi bizottság szerdán délután Radonics Jován elnökelete alatt ülést tartott. Az ülésen előbb tizenöt ezer dinár hitelt szavaztak meg egy délszerbiai hidépítésre, aztán a pravoszláv lelkészek stólapénekeinek felemeléséről szóló rendeletet tárgyalták le. Setyerov Szlavko dr. demokrata szerint a bizottság nem illetékes a rendelet tárgyalására, azonban Radonics Jován elnök kimutatta, hogy a legutóbbi tizenkettő és a pénzügyi törvény felhatalmazták erre a bizottságot. Az elnök érvelését az ellenzék is elfogadta.

A muzulmánok részéről Spaho és a szlovén néppárt részéről Veserjak kife-

jelentették, hogy mint más vallásuk nem avatkoznak a vitába. Trifanovics Misa vallásügyi miniszter védte a javaslatot, hasonlóképpen a javaslat mellett szólalt fel több radikális képviselő, többek közt Protics Andrea is, aki felvetette az eszmét, hogy stólapénz helyett állami fizetést kapjanak a pravoszláv lelkészek. A javaslatot, amely ellen csak Setyerov Szlavko szólt fel, a bizottság részleteiben is elfogadta. Ennek értelmében a pravoszláv lelkészek a háború előtti stólapénzük tizenhatszorosát fogják kapni. A stólapénz azonban az ország különböző részeiben különböző lesznek, így a vajdasági pravoszláv lelkészek kevesebb stólapénzt fognak kapni, mint a szerbiaiak.

Uzunovics nyilatkozata

Uzunovics miniszterelnök este az újságíróknak arra a kérdésére, hogy a korrupciós interpellációk egyáltalán a parlament elé kerülnek-e, ezt válaszolta:

— Hogy is lehetne másképp? Ha a parlament így rendelte el, ezt senki nem veheti le.

A miniszterelnöknek ebből a nyilatkozatából arra következtetnek, hogy a kormány semmiesetre sem mond le az interpellációk tárgyalása előtt. Uzunovics miniszterelnök este fél kilenckor kihaltgatáson jelent meg a királynál.

Kumanudi lesz az ellenzék vezérszónoka

Az ellenzék igen intenzíven foglalkozik az interpellációk kérdésével. Az ellenzéki pártvezérek szerdán délelőtti és délutáni tanácskozáson dr. Kumanudi Koszta, aki az interpellációs vita során az ellenzék vezérszónoka lesz, ismertette az interpellációk anyagát.

Szakkérdések

a minisztertanács előtt

A minisztertanács délután hat órától fél kilenckor ülésezett és reszortkérdéseket tárgyalt. Szrskics törvényegységsítő miniszter előterjesztette az ugynevezett *rövidített törvényhozói eljárásnak három évre való meghosszabbításáról* szóló javaslatát. Az alkotmány 133. szakasza szerint ugyanis a rövid úton való törvényhozás, hogy a törvényegységsítés körébe tartozó javaslatokat csak a parlamenti bizottság tárgyalja részletesen, a nemzetgyűlés pedig csupán szavaz felettük, ez évi június 28-án lejárt. Minthogy azonban a törvényegységsítés műve még korántsem készült el, jogászok már ideelőre figyelmeztették a kormányt a rövidített törvényhozói gyakorlat érvényességének meghosszabbítására. A minisztertanács felhatalmazta Szrskics minisztert, hogy ezt a javaslatot terjessze a parlament elé.

Ezután a kormány a legfelsőbb állami igazgatásról szóló törvényjavaslatot tárgyalta és erről a tanácskozást legközelebbi ülésén is folytatni fogja. A javaslat szerint *három minisztérium megszűnne, még pedig*

a törvényegységsítő minisztérium; rögtön, a szociálpolitikai minisztérium egy év múlva, az agrárreform-ügy minisztérium pedig két év múlva szűnne meg.

Perics pénzügyminiszter felhatalmazást kért a kormánytól, hogy a pénzügyi törvény módosításáról javaslatot terjesszen be arra vonatkozólag, hogy a rokkantilletmények kifizetésének szempontjából kit tekintenek szegénynek. A törvény értelmében ugyanis szegény ember az, akinek összes adója nem haladja meg a harminc dinárt. Ily módon

nagyon sok rokkantat kizárt a törvény az illetmények élvezetéből. A miniszter javaslata szerint

szegény embernek az tekintendő, akinek az állami egyenes adó pótdadók nélkül nem haladják meg a kétezár dinárt.

Tárgyak végül a minisztertanács az államnak a *Velesit* részvénytársasággal kötendő egyezségéről. A részvénytársaság évekként előző koncessziót kapott nagy kiterjedésű horvátországi erdők kitermelésére. Krizman erdőügyi mi-

Az ellenzék korrupció-ellenes javaslatának sürgős elfogadását kéri

Az ellenzék vezére a parlament elnökségéhez a következő beadványt intézték:

— Van szerencsénk betervezni a korrupció letöréséről szóló javaslatot, amely harminckilenc szakaszból áll. Davidovics Ljuba kormánya deklarációjában megígérte, hogy egyéb sürgős törvényjavaslatok mellett be fogja terjeszteni a korrupciós törvényjavaslatot is és ezen ünnepélyesen vállalt kötelezettségét 1924 október 4-ikén teljesítette. A parlament akkor a javaslatot sürgősnek nyilvánította és bizottságot választott, amely a Davidovics-kormánnyal együtt sürgősen áttanulmányozta a javaslatot. A Davidovics-kormány lemondása, va-

lisztersége idején azonban a koncesszió teljesítését felfüggesztették. A vállalat ezért *beperezte az államot* és minthogy a per rosszul áll, az erdőügyi minisztérium egyezségi tárgyalásokba kezdett a vállalattal. Az állam négymillió köbméter helyett egymillió négyszázezer köbméter kitermelését ajánlja fel negyvenkét-negyvenhárom dináros köbméterenkénti árban. A minisztertanács legközelebb folytatja az ügy tárgyalását. Ezenkívül több kisebb reszortkérdésről is tanácskoztak.

lamint a parlament feloszlata folytán ez a javaslat nem vált törvényvé. Ez a törvény, amelynek szükségességét a parlament akkori többsége egészen helyesen belátta, ma nemcsak aktuális, hanem sürgős is, különösen mándazok után, akik a korrupció-ésekről a nyilvánosság előtt ismeretessé váltak. Ezért betervezzük javaslatunkat és kérjük, hogy a parlament mondja ki ennek sürgősségét és fogadja el a javaslatot.

A levelet Davidovics Ljuba a demokrata párt, Korosec Anton a szlovén néppárt, Spaho Mehmed a muzulmán párt és Jovanovics Jovan, a földműves párt vezére írták alá. A javaslat tárgyalását nagy érdeklődés előzi meg.

Megszűnt az angol sztrájk

A szakszervezeti főtanács kiadta az utasítást a sztrájk beszüntetésére — A kormány ígéretet tett, hogy a bányászok ügyét rendezi

A bányamunkások tovább sztrájkolnak

Londonból jelentik: A nyolc napig tartó általános sztrájkot a szakszervezetek főtanácsa szerdán beszüntette és

felhívta a munkásokat, hogy csütörtök reggel mindenütt álljanak munkába.

A főtanács váratlan intézkedését hosszabb tanácskozás előzte meg, melyet Baldwin miniszterelnök hozott össze. A tanácskozáson a miniszterelnök közölte a szakszervezetek vezetőivel, hogy a kormány hajlandó a bányamunkások ügyében eljárni, ha az általános sztrájkot beszüntetik.

A szakszervezetek vezetői a bányamunkások delegátusainak ag-

gályai ellenére elfogadták Baldwin javaslatát és nyomban takarodót tujtak a sztrájkolóknak.

Hogy a kiadott utasítást a munkások végrehajtották-e, arra nézve ellenkezők a vélemények.

Cook, a bányászok vezére kijelentette, hogy bármit határozott is a főtanács, a bányamunkások a harcot tovább folytatják.

A főtanács intézkedésével egyébként a radikális szakszervezeti vezetők nincsenek megelégedve, mert azt hiszik, hogy a kormány csupán szabadulni akar a kellemetlen helyzetből és ha az általános sztrájkot beszüntetik, nem fogja ígéretét beváltani.

A német jobboldali puccsisták a monarchiát akarták visszaállítani

A berlini rendőrség a puccsterv minden részletét kinyomozta

Berlinből jelentik: A jobboldali puccstervet a rendőrség teljesen kinyomozta.

A puccsisták közvetlen célja a diktatura kikiáltása volt,

mely bizonyos tekintetben alkotmányos alapra helyezkedett volna. A diktatura kikiáltását arra az időre tervezték, amikor Luther lemond és új kormány kinevezésére kerül a sor. A puccsisták arra gondoltak, hogy

Hindenburg elnököt kényszeríteni fogják egy tisztán jobboldali, monarchista kormány kinevezésére.

Ha ezt a kormányt a birodalmi gyűlés leszavazza, a birodalmi gyűlést szétkergették volna a puccsisták és

új választásokat írtak volna ki, melyen a terrorszervezetek mozgósításával többséget reméltek.

Az akció titkos vezetőjénél, Class Henrik igazságügyi tanácsosnál tartott házkutatás során okmányok jutottak a rendőrség kezébe, melyből kiderült, hogy

a puccsisták messzebbfokú célja a monarchia visszaállítása volt.

A rendőrség kezébe került Class tanácsosnak az a levele, melyet a Doornban élő exczsászárhoz intézett, akivel Class közölte, hogy a jobboldali pártok hamarosan fel fogják támasztani a Hohenzollern-dinasztia uralmát.

Az exczsászár, akinek levelét szintén megtalálták Class lakásán, azt írta erre a nemzeti párti tanácsosnak, hogy

örömmel várja az időt, amikor újból visszatérhet Németországba.

A puccsisták egyébként diktátornak Hugenberget, a nemzeti párt egyik ismert tagját jelölték ki.

KISEBBSÉGI ÉLET

Bánffy Miklós gróf, aki mint már megírtuk, visszatér Erdélybe és ott telepedik le, Kolozsváron egy magyar újságírónak a következő nyilatkozatot tette:

— Nagy csodálkozással olvastam azokat az újságcikkeket, amelyek Erdélybe való visszatérésemet tárgyalták. A legkülönbözőbb híresztelések között az a hízelgő, de teljesen alaptalan állítás lepott meg leginkább, hogy a magyar párt elnökielöltnének is megírták. Nehéz volna minden ilyen hírt külön-külön megcáfolni. Csak azt jelenthetem ki egyszer és mindenkorra, az összes megjelölt és ezután megjelölendő cikkekkel kapcsolatban, hogy semmiféle politikai szándékaim nincsenek, amit különben már számos alkalommal hangsúlyoztam. Egyszerűen azért fogok visszatérni Erdélybe, mert ez a szülőföldem, Erdélyhez ezer kapocs fűz és itt vagyok otthon igazán.

A szlovenszói magyar nemzeti párt képviselői: Korláth Endre dr., Holota János dr. és Füssy Kálmán felkeresték Sirovy tábornokot, a hivatalnokkormány nemzetvédelmi miniszterét és felhívták a figyelmét arra a körülményre, hogy az utóbbi időben számos római katolikus és protestáns lelkészt hívták be katonai szolgálatra, ezek között olyanokat, akik sohasem voltak katonák és a bevonult lelkészeket nem egészségügyi szolgálatra osztották be, de közönséges szolgálati munkákat végeztek velük. A miniszter arra kérte a közbenjáró magyar képviselőket, hogy konkrét eseteket hozzanak tudomására és kijelentette, hogy minden egyes esetben haladéktalanul intézkedni fog.

Raszinszkóban évekkal ezelőtt eszt és szlovák földnélkülieket telepített le a prágai kormány. A letelepítést azáltal a céllal hajtották végre, hogy a cseh és szlovák földművesek lassankint elcsesze-ítik a környéken élő magyarokat és románokat. A nemzeti missziót azonban — mint most megállapították — a telepesek egyáltalán nem tudták teljesíteni: nem csehesítettek, hanem éppen ellenkezőleg: ők magyarosodtak el, az ő gyermekeik mellőzik a legszivesebben a hazai szót a magyar nyelv kedvéért. A sulyos kudarc, hír szerint, arra bírta a prágai kormányt, hogy a telepítést a jövőben más szempontok szerint fogják végezni.

A csehszlovákiai magyar újságírók szindikátusa a napokban Prágában tartott rendkívüli közgyűlésén György Dezső indítványára egyhangúlag kimondta, hogy az újságírók támogatni kívánják írótestvéreik érdekvédelmét és felszólítják őket, hogy mint pártoló tagok csatlakozzanak a szindikátushoz és ezen belül, mint szakosztály, szervezkedjenek. A szakosztály szervezési munkálataiba a következő szlovenszói írók vonták be: Darkó István, Földes Sándor, György Dezső, Kaczér Illés, Mécs László, Neubauer Pál, Sebesi Ernő, Spitzer Ferenc, Sziklay Ferenc, Szvatkó Pál és Tamás Mihály.

Hlinka-párti városatya, Uzminsky János fakeskedő fölött nékezett a napokban a pozsonyi törvényszék. Uzminskyt még a múlt évi választások előtt Liska Gusztáv rendőr éjszakai csendháborítás miatt felelősségre vonta és csendre intette. A városatya, aki nagyobb társaságban kissé boros fejfel politizált az uccán, így intette le a rend derék őret:

— Maga fogja be a száját, ostoba alak. Tudja ki vagyok én? Városatya. Majd adok én magának, megtanítom én máresrel

A rendőr tiltakozni próbált, de az elkeseredett Hlinka-alvezér tovább zavarta a közcsender:

— Maguk beszélnek — kiabált — maguk piszkos csehek, akik kirabolják Szlovenszkrét. Mennének valamenynyien a fenébe, már elég ideje garázdálkodtak nálunk.

Urminsky ellen a rendtörvénybe ütköző vétség címén emelt vádat az ügyészesség. A tárgyaláson a városatya beismerte tettét, mire a bíróság csehek elleni izgatás, hatósági közeg megsértése és éjjeli csendháborítás címén összbüntetésül tizennégy napi fogházra ítélte.

Radics István Szomborban

Superina postaügyi miniszter is részt vesz a Radics-párt szombori népgyűlésén

Szomborból jelentik: A horvát parasztpárt szombori szervezete május 24-ikén, pünkösd hétfőjén népgyűlést tart, amelyre a szombori szervezet vezetősége meghívta Radics Istvánt is. A pártvezér a meghívást elfogadta és erről szerdán értesítette a szombori pártíveit.

Radics Istvánnal együtt Szomborba jönnek Radics Pavle agrárreform miniszter, dr. Pernar István belügyi államtitkár és Superina Benjamin posta- és táviratügyi miniszter.

Politikai körökben feltűnést keltett az a hír, hogy a szombori népgyűlésen

részt vesz Superina is, aki a pártba való visszalépése után most jelenik meg először népgyűlésen. Az utóbbi napokban Radics István és Nikics Nikó erdőügyi miniszter között újabb nézeteltérések támadtak és most Nikics újból Radics ellen fordult, Superina viszont arra törekszik, hogy Radics bizalmát visszanyerje.

Radics István szombori útja előtt Pazovába megy, ahol pünkösd vasárnapján, május 23-án tart a Radics-párt népgyűlést. A népgyűlésen Radics nagy beszédet fog mondani.

Pasics Ráda milliós üzletei

Stojadinovic Dragisa rágalmasági pöre a volt miniszterelnök fia ellen — A tárgyaláson a tanúk azt vallották, hogy Pasics Ráda milliókat kapott kijárársért egy csehszlovák cégtől

A bíróság csütörtök délelőtt hirdeti ki az ítéletet

Beogradból jelentik: A beogradi elsőfokú bíróság szerdán délelőtt nagy érdeklődés mellett megkezdte a Pasics Ráda és Stojadinovic Dragisa rágalmasági pörének tárgyalását. A pör most harmadszor került a bíróság elé, miután első ízben Stojadinovic Dragisa, másod ízben pedig Pasics Ráda jelentett be érdekeltségi kifogást a bíróság tagjai ellen.

A tárgyaláson Pasics Ráda nem jelent meg.

képviselőjében dr. Pavlovics Száva és dr. Martinac Mihailo ügyvédek vettek részt. Stojadinovic Dragisa két ügyvéd: dr. Grebenac és dr. Vaszics kíséretében érkezett a tárgyalásra, melyet dr. Petrovics Milutin vezet. A vádat Jovanovic ügyész látja el.

A tárgyalás iránt óriási érdeklődés nyilvánult meg mert

ezt a pört a május 14-ikén kezdődő politikai harc előjátékának tekintik. Stojadinovic Dragisa személye is a közönség figyelmének középpontjában volt. Stojadinovic azonban nyugodt, illegmatikus magatartást tanusított. A tárgyaláson meglehetősen izgatott hangulat uralkodott és az elnök gyakran volt kénytelen rendrewasításokat alkalmazni. A per asszonszereplője: Milin Mária, a Szlavenszka Banka beogradi volt vezérigazgatójának özvegye, akinek férje a Pasics-családdal együtt tett autókirándulás alkalmával vesztette el életét. A bankigazgató és Pasics Ráda között üzleti viszony állott fenn és ennek likvidálásával az özvegy Stojadinovic Dragisát bízta meg. Az ezzel kapcsolatos elszámolásokból keletkeztek mindazok a nézeteltérések, amelyek Pasics Ráda és Stojadinovic Dragisa között teljesen elmérgesítették a viszonyt. A mostani pert Stojadinovic Dragisa indította meg, mert

Pasics Ráda a beogradi Politikában azt állította, hogy Stojadinovic Dragisa és Jovanovic Ljuba hétszáz ezer dinárt akartak tőle kicsikarni.

egy levél ellenében, amelyet ő a pénzügyminiszterhez írt és amely később Stojadinovic Dragisa keze közé került.

A bíróság elnöke kilenc órakor nyitotta meg a tárgyalást. A periratok felolvasása közben

Stojadinovic Dragisa egy aktát átadott az elnöknek, akit felkért, hogy azt zárt tárgyaláson ismertesse.

A periratok felolvasása után az elnök elfrendelte a zárt tárgyalást, mely tíz percig tartott; utána megkezdtek a tanúk kihallgatását.

Az első tanu Radakovic Jakob dr. beogradi ügyvéd volt, aki Pasics Ráda megbízásából annak idején tárgyalta Stojadinovic Dragisával. A periratok szerint Stojadinovic hétszáz ezer dinárt kért Radakovic utján Pasics Rádától annak a levélnek visszaadásáért, melyet Pasics Ráda intézett egyik barátjához és amelyben

beismeri, hogy a csehszlovák hídépítő társaságtól provizórt fogadott el.

Pasics Ráda jogi képviselője, dr. Martinac intézett kérdéseket a tanuhoz.

— Igaz — kérdezte többek közt — hogy ön megkörnyékezte Jovanovic Ljubát, hogy adja vissza azt a levelet, amit Pasics Ráda írt Stojadinovic Milán volt pénzügyminiszterhez?

Radakovic: Igaz. Pasics Ráda engem megbízott azzal, hogy menjek el Jovanovic Ljuba vejéhez és vásároljam tőle vissza Stojadinovic Milánhoz írt levelét, ami valahogy Stojadinovic Dragisa keze közé került.

Én azonban nem Stojadinovic Dragisát, hanem magát Jovanovic Ljubát kerestem föl

és vele próbáltam az ügyet elintézni. Jovanovic Ljuba, mikor megtudta, hogy miről van szó, azt mondta nekem: »Hagyjuk ezt. Én tudom, hogy téged azért küldtek, ajánlj föl hétszáz ezer dinárt, de ha jó barátom akarsz maradni, nem beszélsz többet előttem erről a dolgról. Láttam, hogy sikerre semmi kilátás, visszamentem Pasics Radához és megmondtam neki, hogy a missziómat nem tudtam teljesíteni.

A következő tanu Ilkics mérnök, aki bejáratos volt Pasics Radához. Elmondta,

jelen volt annál a beszélgetésnél, amikor Pasics Ráda megbízta Radakovicot, hogy a levelet vásárolja vissza.

Pavlovics ügyvéd: Pénzt is említett Pasics Ráda?

Ilkics: Igen, hétszáz ezer dinárról volt szó.

Milin asszony pöre Pasics Ráda ellen

Lucsics Györgye, Pasics Ráda ügyvédje elmondotta, hogy Pasics Ráda együtt dolgozott Milin bankigazgatóval és amikor a bankigazgató autószerencsétlenség áldozata lett, Pasics Ráda nagyobb összegekkel támogatta özvegyét, Milin Máriát. Nem tudja, hogy Milin asszonyt mi indította arra, hogy Pasics Ráda ellen pört indítson, miután a volt miniszterelnök fia mindig igen gavallérosan viselkedett az asszonnal szemben.

Sztankovic Svetislav ügyvédet hallgatta ki ezután a bíróság. Sztankovic, aki a csehszlovák hídépítő társaság jogi képviselője, kijelentette, hogy tudott arról, hogy az állam hatvanhat millió csehszlovák koronával tartozott a csehszlovák cégnek, arról azonban nincs tudomása, hogy ezt a tartozást Pasics Ráda és Milin bankigazgató interveuciójára fizette volna ki a kormány.

Kik voltak a kijárók?

A csehszlovák társaság másik jogi képviselője, dr. Tartalj Emil kihallgatására került ezután a sor. A tanu kijelentette, hogy bizonyos titkokat nem árulhat el, hajlandó azonban vallomást tenni.

— Tudom, hogy a cég hatvanhat millió csehszlovák koronás tartozását Pasics Ráda, illetőleg az elhunyt Milin bankigazgató közbenjárásával fizették ki. Azt is tudom, hogy

a cég a közbenjárásért nagyobb összegeket utalt ki Pasics Radának és Milin bankigazgatónak. Pasics Ráda a cégtől egy kétfélmillió csehszlovák koronás csekket kapott, amelyet a Szlovenszka Bankánál helyeztek el.

Hogy ezen összegben felül mit kapott még a kijárársért Pasics Ráda, arról nem értesültem. Milin felesége, amikor az ura meghalt, a provizóri résző részének megszerzéséért pört indított Pasics Ráda ellen és ebben a pörben az asszonyt dr. Stojadinovic Dragisa képviselte. A pör folyamán Pasics Ráda és Milin asszony között megegyezés jött létre, olyanformán, hogy

az asszony beleegyezett abba, hogy Pasics Ráda neki egymillió dinárt és bizonyos bányarésvényeket ad az öt illető provizórt fejében.

Egyzben én magam is folytattam tárgyalásokat az asszony jogi képviselőjével, Stojadinovic Dragisával, akinek azt ajánlottam, fogadja el a Pasics Ráda által felajánlott összeget.

Újabb hatmillió

A Szlavenszka Banka cégvezetője, Vucetic Juraj állott ezután a bíróság elé.

— Én nem emlékszem semmire — mondotta — olyan nagyon régen történt minden. Egyáltalán nem tudom, hogy Pasics Ráda kapott-e pénzt a csehszlovák társaságtól.

Sztojadinovic Dragisa ekkor a törvényszék elnökének

átadott egy levelet, amelyet Vucetic irt annak idején Milin asszonynak, akit arról értesített benne, hogy Pasics Ráda a csehszlovák társaságtól a kijárárs fejében újabb hatmillió dinárt kapott.

A levélben arról is értesíti Vucetic Milin özvegyét, hogy dr. Tartalj is megkapta a dollárváltókat, amelyekkel elis utazott az osztrák fővárosba.

Az elnök (felmutatta a levelet): Elismeri, hogy ez a levél öntől származik?

Vucetic (kezébe vette a levelet, majd rövid szünet után halkán így felelt):

— Igen elismerem.

A közönség körében nagy izgalom támadt. Pintó József, a közismert beogradi áhírlapíró hangosan közbeállott:

— Szép kis összeg, én is elfogadtam volna!

A közönség sorából többen ilyeneket kiáltottak: *Ez az igazi korrupció!*

Az elnök erélyesen rendreintette a hallgatóságot és megkezdte Gavrilovics meghallgatását.

Majd Dragovics Milutint és Ross Dusan-t hallgatta ki a bíróság. Ezután Milin Mária kihallgatása következett. Milin Mária mindenben megerősítette Sztójadinovics Dragisa kijelentéseit.

A délelőtti tárgyalás ezzel véget ért és délután a perbeszédre került a sor.

A perbeszéd

Vaszics Dragisa, Sztójadinovics Dragisa védője és a magánvád egyik képviselője mondotta el, először beszédét. Szerinte Pasics Rada kommunizálja az egész országot, Maribortól Gyevgyeláig mindenki Pasics Rada korrupciós üzeméről beszél és Pasics Rada nem átalotta olyan tisztas politikuskok nevét is belekeverni üzemibe, mint Jovanovics Ljubá. Ezzel azt akarta elérni, hogy ezek a politikusok kénytelenek legyenek őt megvédeni.

Dr. Grebenac, ugyancsak Sztójadinovics képviselője az ügy politikai háttéréről beszélt. Kijelentette, hogy

Jovanovics Ljubának emiatt kellett a radikális pártból, ahova egy élet munkája kötötte, kilépni.

Az egész ország hálas lehet Sztójadinovics Dragisának, mert *le akarta vágni a korrupció hidrójának a fejét.*

Pavlovics Száva, Pasics Rada képviselője élesen támadta Sztójadinovicsot és kijelentette, hogy Sztójadinovics, mint Milin Mária teljes hatalmu megbízottja, meg akarta zsarolni Pasics Radát. Sztójadinovics egy napon Milin Mária-val együtt megjelent Pasicsnál és megfenyegette, hogy ha nem fizeti ki a Skoda-ügyben járó provizóit, az ügyet a radikális párt elé viszi. Ezt Ilkics Pál, Ilkics Gyura és Lusin Gyorgye ügyvéd esküvel vallották. Azonkívül azzal is megfenyegette Sztójadinovics Pasicsot, hogy az ügyet egy demokrata ügyvéd kezébe adja. Martinac ügyvéd az ügy politikai háttérével foglalkozott és kijelentette, hogy *a bíróság ítéletétől függ, vajon tényleg olyan romlott-e társadalmunk, mint amilyennek Sztójadinovics Dragisa festi.* Olyanokat beszéltek, mondotta Martinac, Pasics Radá-

ról, hogy komoly embernek a szemérszája eláll, amikor hallja.

Azt terjesztették róla, hogy a pénzügyminisztertől két és félmillárd dinárt kért, hogy az országot kommunizálja és ezt azokban a nehéz időkben tette, amikor Pasics Nikola harcban állt a horvát republikánusokkal az állam egységéért.

Kijelentette ezután az ügyvéd, hogy Pasics Rada anyagi helyzete nem olyan, mint amilyennek képzelik. Folyószámlakivonatát mutatott be, amely szerint Pasics Radának a Szlavenszka Banknál 5.118.500 dinár tartozása van és nem tudja visszafizetni.

— Ez az ember — mondotta az ügyvéd — az ország gazdasági felépítéséért dolgozik, távortartja magát a politikától, ipart akar teremteni és folyton támadják. Sztójadinovics azt állította, hogy Pasics Rada százezer frankot lopott a miniszterelnökségtől. Ezzel szemben bebizonyult, hogy a francia Jelzálog Bank kérte egy frankosok becsesítését és

Pasics Rada ezt meg is tette. *Ha Pasics Nikola miniszterelnök pénzt akart volna adni a fiának, adhatott volna egyenesen a rendelkezést alából és senkinek sem kellett volna elszámolnia.* De még erre sem lett volna szükség, mert ha Pasics Rada pénzhiányban szenvedne, Beogradban mindenki rendelkezésére állna. A Davidovics-kormány idején Petrovics Nasztáz belügyminiszter lefolytatta a vizsgálatot ebben az ügyben és ennek során *semmitéle terhelő bizonyíték nem merült fel.* Milin Mária ügyével kapcsolatban a védő kijelentette, hogy az asszony 1924 október 6-ikán kelt nyugtával elismerte, hogy Pasics Rada őt kifizette, ezután azonban Sztójadinovics Dragisa mégis feljelentette Pasics Radát, hogy nem akarja az asszonyt kifizetni. A védő kéri a bíróságot, hogy Pasics Radát mentse fel és Sztójadinovics Dragisát ítélje el. A tárgyalás este fél nyolc órakor ért véget. A bíróság csütörtökön délelőtt tizenegy órakor fogja kihirdetni az ítéletet.

ször mondotta: *miért jönnek szerbiai szerbek a Vajdaságba, miért veszik el az itteniek kenyérét, jobb lenne, ha a „kuferezok” visszamennének Szerbiába, mert nekik itt nincs semmi keresni valójuk.* A bíróság a tanut megeskette.

A törvényszék dr. Tomandl Mihajlo védőbeszéde után lementette Prellert a rágalmasz vádjá aól, mert a sértő cikket a panasos cikke provokálta és mert a vádolt állításait igazolta. Radanovics felebbezett az ítélet ellen.

Sikkasztó fegyházigazgató

Többmillió sikkasztásért letartóztaták a lepoglavai fegyház igazgatóját és intézőjét

Zagrebból jelentik: Az igazságügy-miniszter rendeletére letartóztaták és a varasdini fogházba kísérték dr. Saban Józsefet, a lepoglavai állami fegyház igazgatóját és Markovics Nikola intézőt, akik éveken keresztül több millió dinárral károsították meg az államot.

Dr. Saban József katonatiszt volt, de később letette a jogi vizsgát és kinevezték a lepoglavai fegyház igazgatójává. Ezt a fegyházat, amely valamikor kolostor volt, a hozzátartozó sokszáz holdas birtokkal és erdővel együtt dr. Saban igazgatta. A teljesen szegényen odaérkezett igazgató rohamosan gazdagodni kezdett és kölkekezően élt. Az igazgató kölkekező életmódja feltűnt felettesséinek is, akik vizsgálatot indítottak dr. Saban József ellen.

Dr. Kuics Jócó inspektort bizták meg a vizsgálattal, amely meglepő eredményre vezetett. Kiderült, hogy az igazgató Markovics Nikola intézővel összejárva évek óta hamis könyveket vezettek, kivágatták és eladták a fegyház erdejének nagy részét és az így befolyt pénzen megosztokodtak. A fegyház kasszáját kifosztották és a milliós deficitet hamis iratokkal fedezték.

A fegyházban ezer rab dolgozott, akiknek az előirt napi tizenöt dinár helyett csak négy dinárt fizettek munkájukért. Az óriási panama ügyében még folyik a vizsgálat, mert a visszaélések olyan nagy arányúak, hogy hónapok mulva sikerül majd csak tiszta képet venni a sikkasztás részleteiről.

Hogy lesz Radanov Mihályból Radanovics Mihajlo?

A pancsevói ultra-hazafi multja és jelene

Jellemző sajtóper tárgyalta a pancsevói törvényszéken Mrakovics Antal tanácsa. A panasos Radanovics Mihajlo tanító volt, aki sajtó útján elkövetett rágalmaszért jelentette fel Prellert László pancsevői gabonakereskedőt. Preller a *Narodna Sloga* című pancsevői hetilap 1925 október 3-iki számában nyílt levelet tett közzé, amelyben Radanovicsról azt írta, hogy *nem volt mindig olyan nagy szerb, mint most, a magyar uralom alatt tüntető eg magyarul beszélt és a nevét sem írta Radanovics Mihajlonak, hanem Radanov Mihálynak.* Különben ma is csak addig elkes hazafi, amíg az anyagi érdekei kívánják, mert egyébként nem valami barátságosan nyilatkozik a szerbekről.

A vádolt Preller László elmondta, hogy a mult év szeptemberben az uccán megszólította Stefanovics Aleksandar postai telefonszerelőt, akitől magyar nyelven kérte, hogy mikor javítja meg az ő telefon-apparátusát. Stefanovics magyarul beszélt vele s mikor

ezt Radanovics meghallotta, gorombán leszidta a telefonkezelőt, hogy mint állami alkalmazott az uccán magyarul mert beszélni. Preller ezt megtudta, levelet írt Radanovicsnak, amelyben felkérte, hogy a jövőben tartózkodjék attól, hogy mások magánügyeibe beavatkozzék. Radanovics erre nyílt levelet tett közzé a *Pancevac* című lapban, amelyben Prellert *magyaroknak nevezte*, aki sajnálja, hogy ma itt nem Magyarország van s felhívta, hogy a *legrovidebb utvonalon, Kikindán át költözzék Magyarországra.* A nyílt levél annyira provokáló volt, hogy Preller existenciáját és pancsevói tartózkodását féltette, ezért írta meg Radanovics ellen az inkriminált cikket, amelynek minden állítását bizonyítani tudja.

A törvényszék el is rendelte a valódiság bizonyítását és kihallgatta Lukanovics Darinka pancsevői tanítónőt, akit Pozserkovácról helyeztek át Pancevóra. A tanu elmondta, hogy ő Radanovics házában lakik s neki Radanovics több-

Egy kritikus albumából

Írta: Baedeker

Nincsen hálátlanabb állat mint az ember. Ha jól folynak a dolgai, mindenre gondol csak Istenre nem s ha bajba kerül, nem győz a jó Isten segítsége után óbégálni. Ezeket a jó embereket talán azért nem hallgatja meg az Örökkévaló, mert tudja (hiszen Mindenttudó!), hogy csak addig hódolnak be Neki, amíg nagyon rászorulnak s ha kint lesznek a vízből, megint megfélekednek Róla. Ugy látszik, a jó Isten tekintélye leginkább azon a majoritáson nyugszik, amely szerencsétlennek érzi magát, bajokkal küzd s már csak abban bizik, hogy az imádság majd segít rajta.

Krisztus kétségkívül tizenkilenc évszázad óta a legemebribb ember s így bizonyára a legistenibb Isten. Aki valóban követi őt s az általa hirdetet szellemben él, az — akárminő válásu máskülönb — igazi ember és krisztusi értelemben valódi keresztény.

Sok ember sportot csinál a vallásból s annak gyakorlatából. Idejének nagy részét azzal tölti, hogy a vallásosságát mutassa, hirdesse, szinte reklamirozza. Az Isten ezt aligha szereti és semmiesetre se követeli. Bizonyosan helyteleníti, hogy annyi időt szentelnek Neki. A jó Isten szerényebb, mint az ember

és nem kívánja, hogy örökké foglalkozzanak Vele s még kevésbé, hogy örökké Vele foglalkozzanak.

Az Isten mindenesetre a Legjobb, ami csak létezik a világon. Mert Ő a Remény és Ő a Vigasztalás. Millió és millió ember mondja magában és ismételve, amikor bajba van: majd megsegít a jó Isten! S ez az, ami olyan szerfőlött jó Benne. A világ összes bölcséinek a szentenciái, a filozófiának minden fővilágosítása, mind ervűtt nem nyílt annyi reményt és vigasztalást, mint a hívőknek ama naiv hite és bizó bizakodása, hogy majd megsegíti őket a jó Isten.

Krisztus inkább volt orvos, mint jogász s inkább volt pap, mint bíró. Az Ő szférája a szeretet volt s nem a jog, inkább a kegyelem, mint az ítékezés.

Mily erős lehet a vallásos érzés s mily szilárd alapon nyugodhat az Isten jóságába és mindenhatóságába vetett hit, ha azt az 1914 óta történt események se ingathatták meg!

Az is egy neme a vallásosság-nak, mikor valaki azért megy a templomba, hogy ott szép festményekben és szobrokban gyönyörködjön. Mikor olasz dómokban vándoroltam s néztem azokat az utazókat, akik rajongó tekintettel

csüngtek egy-egy Mária-képen, az a gondolatom támadt, hogy a művészet őszinte szeretete is: hitvallás s hogy a jó Isten, akinek magának is jó izlése van, megbocsáit azoknak, akik az Ő kultuszát a muzsákéval egyesítik.

Az ördög tulajdonképpen egy ellenisten, akinek mindig van egy kis pártja, mint ahogy a legkevésbé népszerű trónpretendens is talál egy elégedetlen csoportot, amely az ügyét magáévá teszi és a tényleges uralkodót nyugtalanítja.

Sokaknak az istenféltelme és minden vallásossága abban merül ki, hogy az Isten nevét nagy kezdőbetűvel írják.

Egy ur a kávéházban: — Hiszek a tulvilágban. Kell, hogy legyen, mert az, ami itt van, nem elég — az üdvösségre. Hogy még se kívánkozzok oda, annak a sajátos természetem az oka. Egyrészt társaslény vagyok s másrészt nehezen ismerkedek. Itt a földön és ebben a kávéházban, már megvan a magam rendes társasága, amelynek körében egészen jól érzem magam. S engem idegessé tesz, hogy »amott« majd új kompánia után kell nézmem, ami rám nézve szerfőlött kényelmetlen. Lehet, hogy ott jobbat találnék, egy pár érdekesebb szellemet mint ebben a kedélyes kis kávéházban s ha

például tudnám, hogy ott Casanovával Stendhallal, Heinével, Petronius-szal, Rabelais-vel, Voltaire-rel s más ilyen kaliberű »halandók«-kal találkozom, vágyódnám is oda. De amilyen pech-em van nekem és szerencsémük nekik, ők talán nem ott tartózkodnak, hanem a pokolban. S tegyük föl, hogy odajutok, kérdés, rájuk találok-e ott s ha igen, szóba állanak-e majd velem? Ami biztos, az zicher.

Hogy türheti az Isten, hogy annyit írjanak össze Róla? Bizonyos, hogy nem olvassa ezt a Vele foglalatoskodó rengeteg litteratúrát. Ha olvasná, már rég leintette volna.

Istennek nevében már olyan sok rosszat követtek el az emberek, hogy a felelősséget a felelőtlen cselekedetekért igazán csak Ő képes elviselni.

A hit a legnyomoruságosabb körülmények közt is nagyobb kincs, mint annak hiánya a legfényesebb viszonyok közt.

Azzal, hogy imádkozik, még nem tett eleget a hívő Isten iránti kötelességének

Istennek nem az isteni tulajdonságai latnak ránk, hanem az emberiek. S az Isten tudott eddigelé a legtöbb hivat szerezni magának, aki a legemebribb volt köztük.

Baross szenzációs vallomása a frankpörben

A postatakarékpénztári vezérigazgató a Nemzeti Bank pénztárosát ajánlotta szakértőül a hamisításához — Baross leleplezi Szörtseyt Windischgrätz módosítja vallomását

A frankpör tárgyalásának ötödik napja

Budapestről jelentik: A frankpör szerdai tárgyalását délelőtt tíz órakor nyitotta meg Törekly elnök. A tárgyalás elején Windischgrätz arra kérte a bíróságot, szerezzen be a Deutsche Bank urján olyan márkásokat, melyeket a franciák a Ruhr-vidéken hamisítottak, hogy göresóvi vizsgálattal megállapítsák, hogy annak papíryanaga egyezik-e a hamis ezerfrankosok papíryanagával. Az elnök kijelentette, hogy a bizonyítás ki-gészítése egyelőre nem aktuális, majd megkezdte Baross Gábor kihallgatását.

Baross elmondotta, hogy a múlt év augusztusában Nádossy közölte vele, hogy herceg Windischgrätz Lajos égi-sze alatt francia frankot utánoztak hazafias célból és azt kérte tőle, hogy az értékesítés körül adjon nekik tanácsokat.

— Válaszát elé kerültem — folytatja vallomását Baross — vagy azonnal orihagynom őket és nem vállalkozom semmire, vagy továbbra is velük maradok. Az utóbbit választottam, mert nézetem szerint ezzel tartoztam állásomnak.

Baross értesíti a miniszterelnököt

— Amikor a hamisítványok értékesítése megkezdődött — mondja most halkán Baross Gábor — elhatároztam, hogy

bizalmas uton értesítést küldök a miniszterelnök urnak. Sokat medítáltam afelől, hogy milyen módot válasszak, sem Ellischer János, sem én magam nem akartunk ebben az ügyben ilyen formában szerepelni.

Dr. Horváth Lórántot választottuk, ő volt köztünk a legifjatalabb. Őt küldöttük el Kozma Miklóshoz, mert tudtuk, hogy Kozma igen bejáratos a miniszterelnök urhoz és már hivatalánál fogva is gyakran tárgyalnak.

Szörzész közben elhatározták, hogy a frankokat megsemmisítik

Baross: Ezután a Kovács-féle étteremben találkoztunk: Nádossy, Windischgrätz, Szörtsey és én. Itt, ezen a megbeszélésen határoztuk el, hogy a frankokat megsemmisítjük. A bankjegyeket azután 28-án elvitték a Nemzeti Szövetségből elégetni.

Az elnök: Több olyan vallomás hangzott itt el, hogy a Nemzeti Szövetségből szétesztás és forgalombahozatal céljából vitték el a bankjegyeket.

— Nem kérem — mondja most határozott hangon Baross — onnan elégetni vitték el a bankjegyeket.

A kellemetlen tévedés

Az elnök: Egyszer a herceg elküldötte önhez titkárát, hogy ön valutákat bocsásson rendelkezésére.

Baross: Igen, ez korábban volt. A herceg arra kért, hogy vásároljak neki valutákat.

Az elnök: Magyar pénzt is adott a hercegnek?

Baross: Ugy emlékszem, hogy valami magyar pénzt is adtam.

Az elnök: Husz millió koronát.

Baross: Én 12.000 shillingre emlékszem.

Az elnök: Az egyik rendőri jelentés szerint az Ellischer Bankháznál megtalálták a Postatakarékpénztár igazgatójának számláját, amelyből megállapították, hogy

december elsején egy huszmillió koronás tétele fizettek ki egy Baross Gábor aláírásával ellátott bemutatólevél alapján.

Baross: Ez tévedés lehet.

mert ha én ilyen dologról értesülök, nekem etikai feladatom is van: nem szabad egy hazafias akciót kontrakározzom.

Mikor a bankjegyek elkészültek, a herceg lakására hívtam, ahol először láttam a hamis frankokat. Windischgrätz eredeti frankokat kevert a hamisítványok közé, azzal, hogy keressük ki őket. Bevallom, bármennyire laikusak voltunk is e tekintetben,

az eredetieket a hamisítványok között azonnal megtaláltuk.

A jelenlevő Horváth bankár kijelentette, hogy a hamis bankjegyek rosszak és

azt ajánlotta, hogy a Nemzeti Bank egyik pénztárosát vonjuk bele a dologba.

az majd száz százalékos biztossággal megmondja, jók-e a hamisítványok, vagy sem. Nádossy azonban nem akceptálta a dolgot, azt mondták, már így is elegendő tudunk az ügyről, felesleges újabb ismeretlen embereket beleva-
vanni

Dr. Horváth Lórántnak csak annyit kellett mondanai, hogy

Windischgrätzék valamire készülnek és az akció a Nemzeti Szövetségben leleplezhető a hamis pénzek ott vannak elhelyezve.

Horváth Lóránt tényleg elment Kozma Miklóshoz és megtette a maga közlését.

Kozma Miklós ezután a dolgot ugyancsak közölte a miniszterelnök urral. Ezután íródott az ismeretes levél. Én erről a levélről úgy szereztem tudomást, hogy egy este ismét lent voltam Windischgrätz hercegnél, aki megmondotta, hogy valami baj történhetett, mert Szörtsey kapott egy levelet.

ket.

Hogy ez milyen formában történt meg, azt természetesen nem tudom.

Az elnök: A Kovács-féle vendéglőben lefolytatott megbeszélés alkalmával említette ön az urnaknak, hogy feljelentést tett a kormányndí?

Baross: Nem említettem. Baross ezután áttér a négyszázmillió kiutalásának történetére. Elmondja, hogy a pénz Nádossy kérte és habár a szabályok tiltják ilyen nagy összegnek kiutalását felsőbb fórumok hozzájárulása nélkül, kiadta a pénzt.

Az elnök: A herceg azt mondja, hogy ezzel a 20 millió koronával ön a frankhamisítás finanszírozásához hozzájárult. Igaz ez?

Baross: — Ez kellemetlen tévedés. Nádossy teszi meg ezután megjegyzéseit. Baross vallomására kijelenti, hogy Baross ellenezte az akciót. Windischgrätz áll a bíróság elé.

Az elnök (Windischgrätzhez): Ellen-ezte Baross a frankok forgalombahozatalát?

Windischgrätz: Ugy lesz minden, ahogy Baross öméltsége mondja.

Az elnök: Hát a huszmillió hozzájárulás ügyével hogyan állunk? Nem járult hozzá Baross Gábor a frankhamisítás finanszírozásához?

Windischgrätz: Nem. Az elnök: Tehát az erre vonatkozó vallomását nem tartja fenn?

Windischgrätz: Nem tartom fenn, bizonyára tévedés volt részemről.

Rába fenntartja a huszmillió

Rábát szólítja maga elé az elnök. — Ön azt állította — mondja Törekly — hogy a herceg és Baross jónak találták a hamisítványokat.

— Ugy van, csak Nádossy ellenezte azok forgalombahozatalát.

Az elnök: Hát a huszmillió?

Rába: Én Baross öméltségeával beszéltem a 20 millió ügyében, a herceg küldött hozzá. Baross Gábor vállat vonva a következőket mondotta:

— Én egymillióra emlékszem, de ha

Mankovics György törte le a frankláda pecsétjét

Az elnök ezután Mankovics Bélát szólítja elő és megkérdi tőle, tud-e arról, hogy fivére lakására egy bördönt szállítottak.

Mankovics: Igen. Egy délután volt, amikor Rába Dezső fivérémmel megjelent és megkértek arra, hogy szobámon keresztül egy bördönt vihessenek fivérem szobájába. Hozzá akartam nyulni a bördönhöz, hogy megnézzem, milyen pecsét van rajta. Ekkor

fivérem odalépett és zsebkésével letörte a nagy pecsétet.

A bördönt azután elzárták.

Az elnök Rábát szólítja.

— Rába, így történt, ahogy Mankovics előadja?

— Nagyjában így — válaszolja Rába. — Mankovics György maga ajánlotta fel lelkesedéshől, hogy majd lakására viszi a bördönt, azt kijelentettem, hogy Mankovics Béla nem tudhatta, hogy hamis frankok vannak a bördönből. Másnap felháborodással láttuk, hogy a pecsétet valaki letörte a bördönről. Én jelentettem a hercegnek, sőt később azt is közöltem vele, valószínűnek tartom, hogy

a száztöven darab ezerfrankosnak a bördönből való kivétele akkor történt, amikor a pecsétet letörve találtuk.

Tanuvallomások a futárigazolványról

A szakértők kihallgatása után áttérnek a tanukihallgatásokra.

Az első tanu Kovács Gáspárné, Windischgrätz komornyikjának felesége, aki azonban, mint az egyik vádlott hozzátartozója él azzal a törvényben biztosított jogaival, hogy megtagadhatja a vallomástételt.

Nuber Sándor rendkívüli követ, meghatalmazott miniszter, a külügyminisztérium elnöki osztályának vezetője a következő tanu. Elmondja, hogy december hó 2-ikán telefonértesítés után

megjelent hivatalában Nádossy és közölte vele, hogy Jankovich mint az ő különleges megbízottja utazik Hollandiába, Svédországba. Ezért számára futárigazolványt kér.

A tanu kiadta az utasítást az igazolvány kiállítására, minthogy megszokott dolog volt, hogy a társmisztériumok ilyen ügyekben igénybe vették a külügyminisztériumot. Így havonta átlag öt-hat futárigazolványt állítottak ki a társmisztériumoknak. A kiküldött futárok csomagjait a külügyminisztérium nem vizsgálta felül, mert ez bizalmatlanság lett volna a többi minisztériummal szemben.

Telek György dr. Rába védője kérdezi ezután a tanut, hogy

huszmillió, legyen huszmillió. Behívatta a kisasszonyát, lediktálta a levelet, engem a soffőr várt künn.

A pénzt aláírás után átvettem. Az elnök: Fentartja ezt a vallomását? Rába: Igen, fentartom.

Szörtsey és Baross szembesítése

Törekly elnök most Szörtsey Józsefet szólítja maga elé.

— Ön vitte tehát a lirt a herceghez, hogy baj van a Perényi-levél miatt?

— Igen — válaszolja Szörtsey.

Hallotta — folytatja az elnök tovább a kérdést — Baross Gábor előadását, hogy a hamis frankok hogyan kerültek a Nemzeti Szövetségbe. Megtelet ez a valóságnak?

Szörtsey: — Baross előadása mindenben megfelel a valóságnak.

Az elnök: Tehát ön előre tudta, hogy hamis frankok jönnek a szövetségbe?

Szörtsey: Igen.

Az elnök: Baross Gábor milyen minőségben intézkedett, hogy a szövetségben helye legyen a hamis frankoknak?

Szörtsey: Baross nem is volt tag — feleli Szörtsey.

Mankovics közbeszól: Nem én törtem le a pecsétet.

Az utolsó vádlott

A bíróság ezután Kovács Gáspárt, a bűnper utolsó vádlottját hallgatja ki. Az elnök elsősorban aziránt érdeklődik tőle, hogy honnan szerezte tulajdonképpen azokat a hamis ezerfrankosokat, amelyekből Hollandiába küldött, illetőleg, mellyel az Arvai-cégnél akart vásárolni.

Kovács Gáspár elmondja, hogy ezeket a frankokat nem a hercegtől kapta; nem a herceg ezerfrankosát közül valók, hanem amikor a Károly-körut és Kossuth Lajos-ucca sarkán éppen egy bankházba akart bemenni,

találkozott egy ismerőssel, akinek a nevét nem tudja és ez ajánlotta neki az ezerfrankosokat megvásárlásra.

Szakértők és tanuk

A vádlottak kihallgatása után az elnök szünetet rendel el, majd Kazal Sándor, a magyar nemzeti bank műszaki felügyelőjét és Bretsch Ernő ellenőrt hallgatták ki, mint szakértőket. A szakértők szerint a hamis bankjegyek lényegesen eltértek az eredetiektől és a hamisítás egyszerű cinkográfiai uton történt.

igaz-e, hogy a külügyminisztérium, amikor Jankovich letartóztatásáról értesítették, táviratot küldött Hágába a magyar követnek, hogy Jankovich hivatalos kiküldetésben van és utasította a követet, hogy intervenáljon érdekében. — Erre a kérdésre nem felelek mindaddig, amíg erre vonatkozólag fel nem mentenek a hivatalos titoktartás alól.

Telek György indítványozza, hogy a bíróság keresse meg a külügyminisztériumot, hogy a tanut mentsék fel a hivatalos titoktartás alól erre a kérdésre vonatkozólag.

Az elnök kijelenti, hogy ez felesleges. Kern Irma, a külügyminisztérium tisztviselője és Szakács Gyula, a külügyminisztérium futárosztályának segédhivatali igazgatója elmondják a futárigazolvány kiállításának részleteit, majd az Arvay és Salzer cég főnökeit és üzletvezetőjét hallgatja ki a bíróság.

Végül Stitz János vegyész-mérnököt hallgatják ki. Stitznek szintén el kellett volna utaznia a hamis frankok értékesítésére, azonban közben az ügy kipattant.

Stitz kihallgatása után az elnök a tárgyalást berekeszti és folytatását péntek délelőtt kilenc órára tűzi ki.

Radonics Jován

közbenjárt a szuboticei pénzügyigazgatóság lakásügyében

A kormány is azt kívánja, hogy az igazgatóság Szubotícán maradjon

Beogradból jelentik: A szuboticei kerületi pénzügyigazgatóság kinos lakásügyében akcióba léptek a szuboticei kerület radikális képviselői is. Radonics Jován képviselő szerdán interventált Perics pénzügyminiszternél avégből, hogy valamely módon tegyék lehetővé, hogy a pénzügyigazgatóság továbbra is Szubotícán maradjon. A pénzügyminiszter hajlandóságot mutatott arra, hogy a kérdés kedvező megoldását biztosítsa. Radonics képviselő a délelőtti folyamán eljárt Uzunovics miniszterelnöknel is.

Mintthon a költségvetés nem nyújt módot arra, hogy az állam Szubotícán házat vásároljon a pénzügyigazgatóság számára, a kormány valószínűleg fenntartja azt a javaslatát, hogy Szubotica város vegyen házat és azt adja bérbé a pénzügyigazgatóságnak. Radonics Jován délután újból tárgyalt a miniszteriummal.

A szombori katolikusok négy napos ünnepe

A pápai nuncius, a beogradi érsek és a szuboticei püspök Szomborban

Szomborból jelentik: Pellegrinetti pápai nuncius, mint jelentették, május hó 15-ikén Szomborba megy. Pellegrinetti pápai nunciust Rodics Rafael beogradi érsek és Budanovics Lajos szuboticei apostoli adminisztrátor fogják útjára elkísérni. Az ünnepi istentiszteletet a karmeliták templomában fogja celebrálni a pápai nuncius. A szombori polgári és egyházi hatóságok fényes fogadtatást rendeznek a pápai nuncius tiszteletére, amelyre már minden előkészület megtett.

Az ünnepségeket a karmelitarendi li-sieuxi szent Teréz szentéavartási triduumának alkalmából rendezik a szombori karmelita rendház templomában. Az ünnepély programját most készítették elő a karmeliták.

A program szerint május 14-ikén délután 6 órakor »Veni Sancte«. A pápai »Bulla«-felolvasása, bevezető szent beszéd két nyelven, bunyevácúl és magyarul. Tartja: P. Ambrus, a rendház főnöke. A szent szobrának megáldása, tartja: Budanovics Lajos apostoli adminisztrátor. Ünneplés litánia. Május 15-ikén délelőtt 6 órakor szent mise bunyevác énekkel és 7 órakor szent mise magyar énekkel és szent beszéddel, 8 órakor szent mise német énekkel és szent beszéddel, 10 órakor ünneplés apáti mise. Délután 3 órakor bunyevác szent beszéd: Hegedüs Lénárt pápai kamarás, bajmoki esperes plébános. Litánia. Félőtkor Pellegrinetti Hormenegild érsek, beogradi pápai nuncius ünneplés fogadtatása a pályaudvaron, a templomban történt fogadtatás után a rendház nagytermében tisztelgés a nunciussal, 6 órakor magyar szent beszéd: dr. Egerth Jakab apatini apátplébános. Litánia. Szent Terézia ereklyéinek tisztelése. Május 16-ikán délelőtt 6, 7 és 8 órakor az előző napon jelzett szent misék és szent beszédek. 10 órakor a nuncius ünneplés fogadtatása a templom főbejárataánál a világi papság — élén Budanovics Lajos apostoli adminisztrátorral és a szerzet rendtagjai által. Ünneplés főpapi mise, amely alatt a noviszádi Cecilia-kar adja elő Filke: »O Oriens« című ünneplés miséjét Láh Jakab karnagy vezetése mellett. Délután 3 órakor bunyevác szent beszéd: Raics Balázs pápai prelátus, szuboticei plébános. Litánia. 6 órakor magyar szent beszéd: Naosa Lajos szuboticei káplán. Szent Terézia ereklyéinek tisztelése. Május 17-ikén délelőtt 6, 7 és 8 órakor az első napon jelzett szent misék és szent beszédek. 10 óra-

kor Rodics Raics beogradi érsek ünneplés fogadtatása a templom főbejárataánál. Pontifikális nagy mise. Délután 3 órakor bunyevác szent beszéd: Hegedüs Benjamin szuboticei plébános. Litánia. 6 órakor magyar szent beszéd:

Evetovics Péter pápai kamarás, zselénki plébános. Litánia. Te Deum. Az ünneplés nagy miséken 15-én és 17-én és a litániákon a szombori leány Mária-kongregáció kiegészített énekkara szerepel T. Patricia nővér vezetése mellett.

Lemondott a Luther-kormány

A birodalmi gyűlés megszavazta a bizalmatlansági indítványt

Berlinből jelentik: A birodalmi gyűlésen rendkívül izgatott hangulatban letárgyalták a szociáldemokraták bizalmatlansági indítványát.

A bizalmatlansági indítvány mellett 176, ellene 146 képviselő szavazott. A német nemzetiek tartózkodtak a szavazástól.

A szavazás eredményének kihirdetése után

Luther azonnali minisztertanácsra hívta a kormány tagjait, ameyen elhatározták a kabinet lemondását.

A köztársasági elnök a lemondást elfogadta és nyomban megkezdte a kibontakozási tárgyalásokat a pártok vezetőivel.

Nyolc évi börtönre ítélték a zagrebi csekkcsalót

A postatakarékpénztár pénzén megvásárolta egy késköszörülőgép szabadalmát

Zagreből jelentik: A zagrebi törvényeseken szerdán tárgyalták Mikoljin Vojkó csekkcsalási bűnyegét. Mikoljin — mint ismeretes — 2.745.083 dinárral károsította meg a postatakarékpénztárt, azáltal, hogy a zagrebi postahivatalban két csekket ellopott és azokat beváltotta. Mikoljinnek ez volt a második csekkcsalása. Első ízben, 1923-ban ugyancsak a zagrebi postatakarékpénztár kárára két millió dináros csalást követett el, amiért két évi börtönre ítélték.

A tárgyaláson Mikoljin beismerő vallomást tett. Elmondta, hogy amikor 1925-ben kikerült a börtönből, sokáig nyomorgott, azonkívül tudóbaia is egyre rosszabbodott, amiért elhatározta, hogy bármilyen módon is pénzt szerez és külföldön gyógytattja magát. A postatakarékpénztárhoz naponként bejárt ismerősei meglátogatására. Szeptember 16-ikán egy óvatlan pillanatban ellopott egy borítékot, amelyben az oszjeki postahivatal két csekkjét találta 1 millió 117.633 dinár névértékben. A csekket

beváltotta. Másnap a konstancai postahivatal 743.000 dináros csekkjét lopta el, amelyet mielőtt beváltott, kijavított olyképp, hogy a szám elé még egy egyest írt. Így azután a csekkért egy millió dinárral többet kapott. A pénzből háromszázezer dinárt kölcsön adott Alkalay Mordó zagrebi kereskedőnek, kisebb összegeket bankoknál helyezett el, míg egymilliókétszázezer dinárral külföldre szökött.

Mikoljinnál — mint ismeretes — letartóztatása alkalmával mindössze négyszázezer dinárt tanáltak és a bíróság azt igyekezett kideríteni, hogy hol helyezte el a hiányzó pénzt, mert a feltevések szerint letartóztatásig százezer dinárnál többet nem költött el. Mikoljin azt válaszolta az elnöknek erre vonatkozó kérdésére, hogy egy amerikai fel-találótól késköszörülőgép szabadalmát vásárolta meg.

A bíróság a bizonyítási eljárás befejezése után Mikoljint nyolc évi börtönre ítélte. A vádlott felebbezett.

Az elégedetlenkedő Székelyföld

A székelyek és a magyar párt — Baj van a jelöltekkel Meglazult a pártfegyelem — Agitál a parasztpárt

Nem akarunk az erdélyi magyar párt belső dolgaiba beleszólni, annál kevésbé sem, mert hiszen mi számtalanszor állítjuk példaként a jugoszláviai magyar párt elé azokat az eredményeket, amelyeket az erdélyi párt aktivitása révén elért. De amennyire kívánatos, hogy sikeres akcióiban utánozza a jugoszláviai magyar párt az erdélyieket, annyira érdek az is, hogy ne kövessen el olyan taktikai hibákat, a melyeket Erdélyben is kár volt elkövetni. Okulásul és megszívlelésül közöljük az alábbi feljajdulást, amelyet székelyföldről küldtek a *Bácsmegeyi Napló*-nak.

Székelyudvarhely, május 9. A szimtasza székely lakosságu Udvarhelymegye, továbbá Csík és Három-nyék, sőt részben Maros-Torda közéleti levegője most nagyon forró. A har-tayás székelyek össze-összedugják kemény koponyáikat és elégedetlenkedve beszélnék arról, hogy a közelgő parlament választásokra a képviselői és szenátor mandátumokra a jelöltek az ő megkérdésük nélkül választák

össze. De nemcsak a köznép elégedetlenkedik, hanem berzenkedik az intelligencia jó része is. Olyan lateineremberek, akik soha jortányira sem sértették meg a pártfegyelmet, hangosan kifogásolják azt az eljárást, mellyel a magyar párt egyes vidéki tagozatai a központi intézőbizottság jelölését fogadták, sőt előmozdították.

Székelyudvarhelyen egyik tekintélyes, széles politikai látókörrel bíró ur ezeket mondotta:

— Mikor arról volt szó, hogy a megye jelöltjeit összeválogassuk, hiába sürgettük a magyar párt vármegeyi tagozatának összehívását. A kolozsvári központi bizottsági ülés előtt való napon Szakács Péter elnök és Sebesi János ügyvéd összeültek és megcsinálták az udvarhelymegyei jelölés listát. Ezen első helyen áll maga Szakács Péter, második Sebesi János, harmadikon Lupa Costache volt Averescu-párti prefektus, negyedik és ötödik helyen is románok vannak és csak azután következnek némű magyarok. A lista összeállítását után magukhoz hívtak nyolc-tíz embert — kiknek a fele sem intézőbizottsági tag — és eléjük terjesztették a listát. Majdnem valamennyien kifogásolták azt az eljárást és Szakács Péter kijelentette, hogy félóra múlva indul a vonat és most már nincs idő új la-

ta összeállítására. Szakács és Sebesi el-utaztak Kolozsvárra és a listát a központi intézőbizottsággal, mint az udvarhelymegyei intézőbizottság listáját fogadtatták el.

Informátorunk kis szünet után így folytatta szavalt:

— Nem akarjuk kisebbiteni sem Szakács Péter, sem Sebesi János érdemét, miket a magyar párt körül szereztek. Azonban, kérem, képviselhetik-e a magyarság érdekeit a bukaresti parlamentben, mikor egyikük sem tud egyetlen kukkot sem románul? Azért küldjék őket a parlamentbe, hogy ott unatkoz-zanak és haligassanak? Néma képviselőkre mincsen szükségünk. A lista pedig úgy van összeállítva, hogy a jelöltek közül a hatodik — egy közkedvelt, agilis, helyes politikai fellogásu és románul jól beszélő fiskális — már nem juthat mandátumhoz. Emiatt nagy az elégedetlenség és mindent megpróbálunk, hogy a jelölés lista megváltozzék. Elég baj, hogy máshol is jelöltek más-különbö tetőtől-talpig derék, érdemes, de románul nem értő magyarokat. Így Aradon a mindnyájunk által körülrajongott Barabás Bélát, Szatmáron Domahidy Elemért. Sőt az erdélyi magyar újságírás díszé, a székelyudvarhelyi származásu Paál Árpád sem tud románul, pedig a Szilágyságban jelölték. Már most mit ér az, ha kapunk is husz parlamenti képviselőt, de ezek nem tudnak résztvenni a vitákban?

Hogy székelyudvarhelyi informátorunk szavai valóban nagy elégedetlenséget tükröztenek vissza, az látszik mindenfelé. A magyar párt elégedetlen tagjai Székelykereszturen értekezletre gyűltek össze, melyen Etekés Dénes ügyvéd, az unitárius egyház gondnoka elnökölt. Elhatározták, hogy a kolozsvári központi felkérlek a jelölés lista megváltoztatására, mert ellenkező esetben külön listával vesznek részt a választáson.

Még nagyobb baj az, hogy a székelység elégedetlenségét a parasztpárt ki akarja a maga javára használni. Emberek azzal érvelnek, hogy a parasztpárt nem tiszta román párt, hanem nemzeti-ségi különbség nélkül az összes romániai parasztpártja. Azonkívül hangoztatják az igaztalan földosztás korrigálását is és egyéb hangzatos dolgot ígérnek. Így sikerült elérniük, hogy már tizenhét udvarhelymegyei községben vannak nagyszámu hívek. Sőt a parasztpárt még a választások előtt Székelyudvarhelyen magyar nyelvű lapot indít, melynek szerkesztője Perenczy György lesz. Ez a temperamentumos, jótollu fiatal újságíró, aki azonkívül jó népszónok is, régóta híve Michalachs parasztpárti vezérnek és reménye van rá, hogy a parasztpárt listáján bekerül esetleg a parlamentbe.

Négy elegáns börönddel érkezett vissza a sikkasztó noviszádi hajópénztáros

Noviszadról jelentik: Szerdán délelben a rakeki határrendőrség Noviszadra szállította Szilávik Péter Ferencet, a cseh-szlóvak hajószindikátus noviszádi kirendeltségének sikkasztó pénztárosát. Szilávik február közepén szökött meg a hajószindikátus négyszázezer dinárjával és körözés folytán nemrég Zürichben fogták el, ahol szállodában saját néven lakott.

A kiadatási kérelemre Szilávikot a svájci hatóságok Olaszország felé irányították és az olasz rendőrség Rakaknál adta át a jugoszláviai rendőrségnek. A sikkasztó pénztáros négy nagy börönddel érkezett meg Noviszadra, amelyek leg-ujabb divatu zürichi elegáns ruhákkal vannak tele. Sziláviknál ezenkívül kétszázézer dinár készpénz volt még. Szilávikot a rendőrség átállította az ügybész fogházába.

Dobrovoljácok élet-halál harca Szontán

Családi perpatvarból gyilkosság

Szomborból jelentik: Szokics Szilma szontal dobrovoljác kedden este Szontán több dobrovoljással együtt mulatott egy falusi kocsmában. A mulatozás után Szokics hazament és összeveszett feleségével. Az asszony ugyanis összaszidta férjét, mert későn jött haza. A részeg ember erre késsel támadt feleségére. Szokicsné kilázadt az uccára, Szokics azonban utána ment és üldözőbe vette.

Az asszony segítségért kiáltozva futott a községháza felé. A segélykiáltásra figyelmes lett Beleszlin Vladisláv dobrovoljác, aki éppen akkor érkezett oda, amikor Szokics már csak néhány lépésre volt a feleségétől. Beleszlin látva az asszony veszélyes helyzetét, elálta az üldöző utját és kérte Szokicsot, hogy menjen haza. Szokics ellökte magától Beleszlint, mire dulakodás támadt a két dobrovoljác között. Beleszlin végre le letépette a késsel hadonászó Szokicsot, de a kést nem tudta kivenni kezéből. Élet-halálharc fejlődött ki a két dobrovoljác között és Szokics a késsel több szurást ejtett Beleszlinen, akit életveszélyes sérüléssel kórházba szállítottak. A csendőrség Szokicsot letartóztatta és a szombori ügyészség fogházába szállította.

A megcsalt férjet kineveti a falu népe

Szomborból jelentik: A szombori törvényszék Masirevics-tanácsa szerdán tárgyalta Kompalics István deronyai lakos bűnügyét, akit gyilkossági kísérlet büntette miatt vontak felelősségre. Kompalics a vádirat szerint 1924 március 18-án fegyveresen felkereste Dimics Száva házat és ott belépett az ablakon. A lövés megsebesítette Dimics Szávát. A védőt a tárgyaláson előadta, hogy tettét afölötti elkeseredésében követte el, mert Dimics Száva-hoz költözött a felesége és Dimics-csel vadházasságban élt. Előadta, hogy nem volt szándékában Dimics Szávát megsebesíteni, hanem csupán Dimics Ivánt, felesége elcsábítóját megfenyegetni. Védelmére felhozta még, hogy a községben guny tárgya volt és ez keserítette el.

— Akit a felesége megcsal — mondja szomorúan a vádlott — azt az egész falu kineveti.

A törvényszék az enyhítő körülmények figyelembevételével gyilkossági kísérlet büntetésében mondotta ki bűnösnek Kompalics Istvánt és ezért egy évi börtönrre ítélte el.

Revolveres merénylet Platthy magyar képviselő ellen

Egy solti szabómester rálőtt, mert rossz helyen kapott földet

Budapestről jelentik: A fővárosban szerdán délelőtt tizenegy órakor revolveres merényletet követtek el Platthy György nemzetgyűlési képviselő ellen. A képviselőt szerdán reggel Veres Pálné-uccai ügyvédi irodájában három kerületbeli választója kereste fel: Vajda József földműves, a felesége és Sági Lajos solti szabómester. Az öreg Sági néhány szó után hétméteres Buldog-revolveréből rdlőlt a képviselőre.

Platthy György még a tavasszal lelért korlátokban. Sokon és ott a földirtokrendezésre kapcsolatosan gyűlést tartott az iparoskörben. Ezen a gyűlésen résztvevő Sági Lajos szabómester, aki rendkívül elkeseredett kijelentéseket tett.

hogy Sági elkeseredésének az az oka, hogy Ságinak a község földjéből olyan helyre jutott föld, amely messze esik a határtól. Platthy erre megígérte, hogy minden lehető el fog követni, hogy másutt kapjon földet. El is járt vele az Országos Földirtokrendező Bizottságnál, de akciója úgy látszik nem járhatott eredménnyel. Szerdán reggel Platthy György elindult a nemzetgyűlésbe. Irodájában három ember várta. Platthy először Ságival kezdett beszélni, akit bevitt a fogadószobájába, mellette levő kis szobába. Hellyel kínálta meg. Sági nem ült le, hanem két lépésnyire megközelítette a képviselőt, majd elővette revolverét és Platthya lőtt. A lövés

nam talált. Platthy a merénylő felé rohan, azonban rohanása közben újabb lövés dördült el, amely a lágyéka táján érte. A következő pillanatban Platthy már birokra kelet Ságival és elküldte magát:

— Segítsé! Meg akarnak gyilkolni! Vajda és a felesége berohantak és most már hárman birkóztak Ságival: Vajda Sági jobbkezeiből egy darab húst kiharapott. Ságít bevitték a rendőrségre. A merénylő ott elmondotta, hogy a merényletet azért követte el, mert szerinte Platthy György képviselő nemtörődomsége volt az oka, hogy ő a községtől olyan messzire kapott földet. A merénylőt azonnal letartóztatták.

LEGUJABB

A lázadó lengyel csapatok körülzárták Varsót

Késő éjjel jelentik Varsóból: A fővárosban teljesen tájékozatlanok, csupán annyit tudnak, hogy a lázadók négy ezreddel rendelkeznek, amelyek Varsó alatt állnak.

A kormányhü csapatok elfoglalták az összes Visztula-hidakat, hogy a lázadók utját elvágják. Pilsudszki este tárgyalásokat folytatott Vojceshovszki köztársasági elnökkel.

Pilsudszki kijelentette, hogy kerülni akarja a vérontást és követelte, hogy a kormány mondjon le. Késő este Varsót dél felől elzárták, a telefonösszeköttetés a vidékkel megszakadt.

A lázadók és a kormányos csapatok összecsapását minden pillanatban várják.

HIREK

Aldozó csütörtök

A messiásoknak nem jutott népszerűség osztályrészül. Tegnap sem, ma kevésbé és holnap még ennyire sem. A messiások, akik forgószélet vetnek, hogy az emberek lelki viharait arathassák le időben és térben, nyáron és télen, nem kergetnek olcsó sikert, reklámpapírt. Sem a hatalmasok kegyét. Sem a szánalom kövér és dus tömjénét. A messiások ezenkívül inkább megszagadják háromszor becsületes köntösüket, de mégsem ütök fel az dípróféta megtépzott tógáját. Szigorúak, következetesek, rigorózusok. És ha nem volna ledér prolanizálás, mondhatnánk: karakterek. De az utóbbi kisors megjegyzések maradjanak a detail-messiások dicsőítő jelzői, akik nagyot akarták és nagyot tettek, akik vérben és gyászban is reményvirágokat szedtek. A római katolikus egyház virágos ünnepén, áldozó csütörtökön, a szeretet és béke világmegváltója elárvázásának évfordulóját ünnepli meg a földkerekség. Az üdvözítőt, akit sokáig vártak, születését szereznyen ünnepezték, életét vele végigszervezték, halálát megsiratták, feltámadását végigcsodálták: az üdvözítő negyven napig még végigmeditálta földi életének eredményeit és ahol halálfelelőmeket állt ki negyvenhárom nappal azelőtt: az Olajfák hegyéről tanítványait szemeláltára eltűnt, mint egy tünemény. Vagy, akár mint egy álom, vagy bárdnyfelhő legendája, ha nem hagyta volna hátra tanítását, szellemét, hitét, minden vérző sebhelyét, ha nem cátólta volna meg a szemet-szemért és fogatfogért élvét. De mert a Messiás ma is itt van előbbben, hitesebben, sziklaszálladban és biztosabban, mint valaha, áldozócsütörtökön ultra fölesendőll a sziveken a veri sancta spiritus öntefedét várakozása. És a négy világtól minden zugában áldozócsütörtökön megjelennek Krisztus ádélgetett kised-bedvencel fehér ruhában ünnepeit az ártatlanságot és megáldozni a koldus-jelen esenevész és bűnös palántáján. És harangok zugják és ornátusok zengik, hogy kell a Messiás.

— Demokratapárti népgyűlés Kikindán. Velika-Kikindáról jelentik: A velika-kikindai demokrata pártszervezet május 10-ikén, vasárnap népgyűlést rendez, amelyre meghívják Davidovics Ljuba pártvezért is. Davidovics a meghívást elfogadta. A kikindai nagygyűlésre lelkesen készülődnek az egész Vajdaságban a demokraták.

— Hivatalvizsgálat a szombori munkásbiztosító pénztárnál. Szomborból jelentik: A szombori munkásbiztosító pénztárban a két hét óta tartó hivatalvizsgálatot szerdán fejezték be. A pénztár ügykezelését a vizsgálóbizottság teljesen rendben találta.

— Tanári kinevezés. A közoktatásügyi miniszter Znamenszki Petár moszkvai tanárt a szentai főgimnázium tanárának nevezte ki.

— Tanítóképzés az apácázárdában. Beogradból jelentik: A szombori katolikus lakosságnak régi sérelme, hogy a Miaszonyunkról elnevezett apácázárdát elvonták rendeltetésétől és a tanítóképző intézetet helyezték el benne. Szerdán emiatt újabb küldöttség járt Beogradban a szombori radikális párt részéről. A küldöttséget Trifunovics közoktatásügyi miniszter helyettese fogadta, aki nyomban intézkedett, hogy a kolostort adják vissza eredeti rendeltetésének, azonban a tanítóképző intézet is maradjon addig az épületben, amíg más helyiséget nem talál.

— Magyarországra szökött egy jugoszláv katona. Bajáról jelentik: A bajai csendőrség vasárnap egy szerb egyenruhás katona jelentkezett. Elmondta, hogy Pataki Ferencnek hívják a mint kisgyermek került le Szerémségbe, ahol teljesen elfelejtett magyarul. Az imperiumváltozás után besorozták katonának, levitték a bolgár határra, ahol egy alkalommal bolgár komitácik támadták meg a csapatát. A támadás elől többben elzöktek, amiért kényszer munkára itélték őket, ahonnan megszökött. A bajai csendőrség a katonaszökevényt átküldte a szegedi csendőrségnek, amely a vizsgálatot megindította.

— Helybenhagyták a szentai demokrata párt tisztújítását. Szentáról jelentik: A Davidovics-pártszervezet néhány héttel ezelőtt dr. Beleszlin Brankó orvost választotta elnökévé. Kerepessy Vince és társai a választást állítólagos szabálytalanságok miatt megfőlebbezték és kérték a választás megsemmisítését. A szubotical kerületi választmány meg is semmisítette a választást. Ebbe a döntésbe azonban nem nyugodott bele a megválasztott tisztikar és a végső fórumhoz, a párt beogradi főbizottságához fordult. Szerdán érkezett a szentai párthoz a Davidovics Ljuba aláírásával ellátott határozat, amely a választást szabályosnak ismeri el.

— Megalakult a szentai malommunkások szakszervezete. Szentáról jelentik: A napokban alakult meg Szentán az Egyesült Malommunkások Szakszervezetének választmánya, amely elnöké Szabó Andrást, titkárrá Bábin Milorádot, pénztárnokká Kővágó Ferencet, ellenőrré Kuhár Ferencet választotta. Többek teiszólalása után kimondták az értekezleten, hogy a beogradi országos szakszervezethez csatlakoznak. A szakszervezet harmincnégy malommunkásból alakult.

— Kisiklott egy zagrebi személyvonat. Zagrebből jelentik: Szerdán reggel a zagrebi téli pályaudvaron az utolsó váltónál kisiklott a maribori személyvonat, amelynek öt utolsó kocsija lefordult a töltésről. A szerencsétlenség óriási pánikot idézett elő az utasok között, kisebb sérüléseken kívül azonban nem volt komolyabb baj. A vasutigazgatóság a kisiklás ügyében megindította a vizsgálatot.

— Öngyilkosság. Noviszadról jelentik: Özvegy Winterfeld Verona noviszadi háztartásbeli asszony nyolc nappal ezelőtt eltűnt. Szerdán este katonák kifogták hulláját a Hadiszigeten. A kiszállt rendőri bizottság megállapította személyazonosságát.

— Házasság. Weinhut Béla gyáros és Ernst Berta urnő folyó hó 12-ikén házasságot kötöttek. Minden külön értesítés helyett.

— A japán császárt agyszélhűdés érte. Londonból jelentik: Tokióból érkező hírek szerint a japán császár súlyos beteg. Hétfőn agyszélhűdés érte, az udvari orvosok azonban biznak felgyógyulásában.

— A Verbászi SC pályaválasztási jogát egy hónapra felfüggesztették. A szubotical alsóvetség igazgatótanácsa szerdán hozott ítéletet a Verbászi SC ellen, mely az SzMTC-vel lejátszott bajnoki mérkőzésén tudvalevőleg súlyos botrányt inscenált. Az igazgatótanács az egyesület pályaválasztó jogát egy hónapra felfüggesztette, a szombori Amatőrrel időközben esedékes bajnoki mérkőzését az Amatőr javára írta és kötelezte a VSC-t, hogy a hátralevő tizenöt perccel az SzMTC-vel saját költségén zárt pályán játsza le. Az egyesületet ezenkívül ezeröttszáz dinár pénzbüntetéssel sújtották. A botrány főszereplőjét, Trumpfot egy évre az ország összes pályáiról kitiltotta az igazgatótanács.

Hallotta-e már, hogy a Hudson-Essex kitűnő-amerikai 6 hengeres autó képviselése Suboticán S. Ad. Engr cégnél van?

Máldagapánál legeredményesebb napunkat — 3 pohár lorró Radeini víz.

GRAND HOTEL „RELJEVO” SPLIT
1926. tavaszi szezon az Adrián
45 modern berendezett szoba. Elsőrendű kiszolgálás és ellátás.
Előnyös árak. Nemzetközi találkozóhely.

— **Kiknek kell kísérettségi vizsgálatot tenniük?** Szentáról jelentik: A közoktatásügyi minisztérium már régebben megszüntette a kísérettségi vizsgálatot. A minisztériumnak a napokban érkezett rendelete szerint azonban azok a tanulók, akik 1926. év április elseje előtt már elvégezték a negyedik osztályt, vagy akiket a múlt évi kísérettségi vizsgán egy évre visszavetettek, kötelesek, ha felsőbb osztályba akarnak lépni, kísérettségi vizsgát tenni.

— **A noviszadi színház szombori vendégszereplése.** Szomborból jelentik: A noviszadi színház operett-együttese május 26-ikától két héten keresztül Szomborban fog vendégszerepelni.

— **Sikkasztásért és hamis bukásért elítélt kereskedő.** Noviszadról jelentik: S racinszki Sámuel szibici kereskedő, egy szombori textilnagykereskedő cég felelősségére öt hónappal ezelőtt letartóztatták és azóta vizsgálati fogságban van. Stracinszki a cégtől kapott bizonyítványi árak ellenértékéből 87.234 dinárt elcsikkasztott, egy szubotical cég 37.209 dinár értékű árut vett egy hónapra, noha akkor már fizetése képtelen volt. Sikkasztás, csalás és hamis bukás miatt indult meg ellene az eljárás, de a bíróság csak sikkasztásban és hamis bukásban találta bűnösnek és ezért szerdán jogerősen két havi és husz napi fogságra ítélte és nyomban szabadlábra helyezte.

— **Hat havi börtönre ítélt rendőr-őrmeester.** Noviszadról jelentik: Ajánd István bácspeetrovoszelói földműves 1921 november 5-én ittan ment baba a kocsmából. Krnjanszki Jován rendőr-őrmeester két rendőrral, akiknek nevét a vizsgálat nem állapíthatta meg, az ittas embert a rendőrszobába vitette és ott úgy megverték, hogy Ajándi nyolcadnapra belehalt sérüléseibe. A felelősségi bíróság szerdán helybenhagyta az ítéletet, amely ellen az elítélt és az ügyész is semmisségi panaszt jelentettek be. A meggyilkolt özvegyét és hét kiskorú áróját kártérítési igényükkel a polgári bíróság elé utasították.

— **A középiskolai tanárok megkapják a féleve nem folyósított tulóradjakat.** Beogradból jelentik: A középiskolai tanárgyűlés elnöksége Trifunovics Msa közoktatásügyi minisztertől április 18-án szóbeli, május 5-én írásbeli ígéretet kapott, hogy a tulóradk féleve nem folyósított tiszteletdíját a tanárok rövidesen megkapják. A tanárgyűlés elnöksége az ország valamennyi középiskolájának tanári karát értesítette a miniszter e határozásáról és kifejtette, hogy az ötmillió dinári tulóradjakat eddig azért nem kapták meg a tanárok, mert a költségvetésben az e címen állandóan felvett összeget Trifunovics elődje, Radics István törölte. Az új miniszter, máhelyt megszerelt az összeg kiadásához szükséges hiteket, nyomban kifizeti az elmaradt tiszteletdíjakat.

Dr. Horváth Mór, ügyvédi irodáját a Wilsonova-utcába, a Jugobank volt helyiségébe (beirat a kapu alatt) helyezte át.

Roth Olga kozmetikai intézetében (Subotica, Kralja Aleksandra ul. 4. Rossija Fonsiere palota) az összes szépséghibákat u. m. szemlő, pattanás, málfolt, szemölcs, alkalmatlan hajszálakat, arcbőrhámlejtést stb. garantált eredménnyel kezel. — Minden bőrvény érdeke, hogy a könnyen eltávolítható szépséghibáktól és az ezekkel együtt járó lelki depresszióktól előbb megszabaduljon. Kiváló hatású saját készítményű szépségápoló szerek, kenőcsök, pudrok, evőgyözszepek, arcfehérítő és szemfőkenőcsök szétküldése az egész országban utánvétellel. Tanítványokat kiképzésre elfogadok.

— **Földrengés Zagrebban.** Zagreből jelentik: Szerdán hajnalban hét másodpercig tartó erős földrengés volt Zagrebban. A földrengés nem okozott nagyobb károkat. A zagrebi geológiai intézet jelentése szerint a földrengés csak helyi jelentőségű és a nagy esőzésekkel van összefüggésben.

— **Letartóztatták, mert Markovics Vukasinnal levelezett.** Cetinjéből jelentik: A cetinjei rendőrség letartóztatta Petrovics Bozsidar orvostanhallgatót és bezárította a cetinjei ügyészség fogházába. Petrovicsot a zal gyanúsítják, hogy dr. Markovics Vukasinnal, a megszökött rablóvezérrel levelezett. A rendőrség házkutatást tartott Petrovics Bozsidar lakásán és nagyon sok kompromittáló okmányt, propaganda-pakátot és agitációs füzetet talált. Petrovicsot szerdán átszállították a podgoricai ügyészség fogházába.

A subotical izraelita nőegylet és népkönyvtára 1926. május 16-án, vasárnap délelőtt 11 órakor nem a Szentegylet helyiségében, hanem a zsidó iskolában közgyűlést tart, amelyre tagjait hívja meg az elnökség.

Elhízott evéneknek a természetes Perenc József keserűvíz hatásmán előmozdítja az anyagcserét és a testet könnyedé teszi. Több orvosprofesszor a **Perenc József** vizet szívelvősodásnál is reggel délután és este, egy-egy harmadpohárnyi mennyiségben rendel. Kapható gyógyszerárakban, drogeriákban és fűszerüzletekben.

Dr. Sava Berić beogradai ügyvéd áthelyezte irodáját Milana 44. alá. Képvisel az összes hatóságoknál és bíróságoknál. Lovaglás szerb, magyar és német. 4067

KINTORNA

A kullisszák között, a főpróba napján beszélget egy kezdő kis primadonna az igazgatóval.

— Mit gondolsz direktor ur, fogok tetszeni ebben a szerepemben?

— Hogyne, hiszen már az első felvonásban meghal.

Egy körüli cselédszerzőhöz beállít egy tenyerestalpas lány. Fairól jött — mondja — és valami jó helyet keres.

— Mit tud? — kérdi a cupringer.

— Őszintén szólva, semmit sem tudok — hangzik a válasz.

— Nagyszerű! Akkor majd mindenesnek fogom elhelyezni.

Két öreg legény beszélget a kávéházban és csendesen kérődznek régi emlékeiken.

— Óh az én időmben — sóhajt az egyik — a szép nők szépen öregedtek meg.

— És ma?

— Ma egyáltalán nem öregszenek meg...

Kohnék új cselédet vesznek fel, egy neveletlen parasztleányt, aki első este lefekszik anélkül, hogy jóéjszakát kívánna. Másnap Kohné előveszi a lányt és kitanítja, hogy lefekvés előtt jóéjt kell kívánni. Tényleg, este, mikor Kohnék lefeksznek, a leány benyit a szobába és telitüdőből bekiabál:

— Jóéjszaka!

Kohné visszahívja: — Édes fiám, nem kell ilyen harsány hangon bejelenteni, hogy maga aludni megy. Megmondhatja ezt halkabban is.

Másnap Kohné eutazik s Kohn meghívja egy pár barátját vacsorára. Vacsora után egyszerre kinyílik az ajtó s lábujjhegyen beoson a lány, óvatosan odalépked Kohnhoz és a fülébe súgja: — Nagyságos ur, megyek lefeküdni.

KÖZGAZDASÁG

Tiszta bort a pohárba!

A szőlősgazdák terméskilátásai

Az ország szőlőtermő vidékeinek terméskilátásairól igen különböző hírek érkeznek. Vrsac, Belaorkva környékének szőlői az eddigiek szerint nagyon szép termést ígérnek, kivéve azt a kis területet, amit a múlt évi jégverés látogatott. A kelebiai és szubotical szőlők, valamint Baranya egyrészenek borvidéke szintén nagy reményekkel néz a jövő elé. Sajnos, nem így van ez a Vajdaság minőségben legjobb borát termő Kraljevreg—Horgosi szőlőknél. Itt a terméskilátások a lehető leggyengébbek. A tőkék igen rosszok, sőt helyenként egyáltalán nem hoznak. A tömegbor-termő vidékek bő szüretje pedig végtelenül rossz anyagi hatással van a minőségben elsőrendű, de mennyiségben kevesebbet termelő homoki szőlősgazdák szövetségébe tömőhöz viszonyok között az ár kialakulása a minőségre való tekintet nélkül történik, miután a tömeget termelő vrsaci borvidék olcsó bora leszorítja az itteni jó borok árát. Az utóbbi időben mozgalom indult meg, amelynek célja a homoki szőlősgazdák szövetségébe tömőritése. A szövetség arra alakulna, hogy a homoki borok jó hírnevét megóvják és a minőségre való tekintettel az értékesítés lehetőségét fokozzák. A borok hírnevének védelme és megőrzése sohasem volt fontosabb, mint ma, amikor a borkereskedelem legnagyobb része ugyiszólván tisztán csak közvetítéssel alapul, ahol a származási helyek megjelölésével igen káros kizárások történnek, tisztán haszonlesés céljából. Így pl. Horgoson még ma is bocsajtának áruba bánáti silányabb minőségű bort, amely természetesen szintén horgosi tuvarlevéllel érkezik meg a továbbeladáshoz s horgosi bor gyanánt szerepel.

A megalakulandó szövetség célkitűzései a szőlősgazdákra nézve annál is inkább fontosak, mert a ma érvényben levő bortörvény rendelkezéseinek végrehajtását és betartását szorgalmazná s ezáltal a kereskedelem helyes irányu kialakulására befolyást gyakorolna s a fogyasztóra nézve is fontos volna, ha tudná, hogy a drága pénzéért nem pancosít, vagy silány bort, hanem jó bort kaphat.

SPORT

Továbbra is

kieséses rendszerrel játszik le az országos bajnokságot

A JNS igazgatótanácsa legutóbbi ülésén elvetette a zagrebi Gradjanski előterjesztését, amelyben a Gradjanski azt indítványozta, hogy az országos bajnokságért az alszövetségi bajnokok ne kiesési rendszer szerint küzdjenek, hanem rendes bajnoksági szisztémával. A szövetség úgy határozott, hogy fenntartja a jelenlegi rendszert. Az országos bajnokságokat júniusban bonyolítják le. Az előmérkőzések június 6-ikán lesznek, a középdöntők június 13-ikán, a döntő mérkőzést pedig június 27-ikén játszik le.

Dr. FÖLDES

MARGIT-CRÉM

PUDER, SZAPPAN csodaszéppé teszi. Ujjból már készült kapható.

Vezérképviselet: Heller, Vel.-Rikinda

Érdülő gyermekek

olyan táplálkozást igényelnek, amely szervezeteik gyarapodását, fejlődését biztosítja. A gyermekek nem csak élelmet, hanem a szervezetüknek a van szükségük a friss tejre, tojásra, halra, kiváltképpén a legértelmesebb növényi táplálékra. **Ovomaltine** jutálja a gyermeki szervezetbe és ez által egészséges fejlődésüket elősegíti.

Ovomaltine

Ara dobozonként 18.50 dinár

Kapható gyógyszerárakban, drogeriákban, fűszer- és csemegkereskedésekben.

Mintát és ismeretést ingyen küld.

Dr. A. Wander D. D. Zagreb, Jurjevka ul. 37.

Áldozó csütörtökön

nem lesz mérkőzés Szubotican

A vasárnapi bajnoki program

A szubotical futballvezérek haditanácsa nem tudott nyelbeütni áldozócsütörtökre semmiféle programot. A gyönyörű szép tavaszi ünnepnap ezuttal kihasználatlan maradt és az alszövetség területén — hacsak csütörtök délelőtt nem történik valami váratlan változás — mindössze Vrbászon lesz egy második osztályu bajnoki mérkőzés és egy barátságos meccs.

A második osztályban a **Vrbaszi Amatőr—Sloga mérkőzést játszik le** Vrbászon. A hazai pálya és az Amatőr legutóbbi hatalmas győzelme a Soko ellen, arra enged következtetni, hogy a vrbaszi csapat lesz a győztes. A mérkőzést Péics bíró fogja vezetni.

A **Csantaviri AC—Hakoah** barátságos mérkőzésnek a szubotical csapat a favoritja. Biró Perl lesz.

A vasárnapi program Szombor és Szubotica között oszlik meg. Szubotican a **ZsAK—Szubotical Sport mérkőzés** ígérkezik legérdekesebbnek és bármilyen eredménye lesz, döntő befolyást fog gyakorolni a bajnoki táblázat középső helyezéseinek kialakulására. A Sport pompás kulai szereplése után nehé, komoly küzdelem várható. Biró Horváczki lesz.

A **Sand—VSC** mérkőzés lejátszása még bizonytalan, az igazgatótanács határozatától függ. Ha sor kerül a lejátszásra, akkor egy pályán rendezik a két meccset. A Sand-nak nehéz dolga lesz a vrbasziakkal szemben, de győzelme valószínű. Biró Stipics.

Szomborban a két utolsó helyezett találkozik. Az **Amatőr—Kulai SC** mérkőzésen nem sok reménye lehet a kulaiaknak, legföljebb egy becsület-pontot szerezhetnek. Biró Orosics. Ugyancsak Szomborban játszik le a **Szombori Sport—SzMTC** mérkőzést. A szombori csapat bebiztosíthatja harmadik helyét. Biró Mangi lesz.

A második osztályban a **Soko—Szombori TK** mérkőzést Staribecsén valószínűleg a szombori csapat nyeri. Biró Drenkovic. A **Sloga—Kanizsal AC** mérkőzésnek a Sloga a favoritja. Biró Prihoj. A **Vrbaszi Amatőr—Szentai AC**

Értesítem a n. ó. közönséget, hogy üzlet met áthelyeztem Fötör volt Sugar Béla helyiségébe aug. 1-én, ahol egy kizárólag párisi raktárt fogok vezetni, a jelen üzletemben raktáron lévő árut minden elfogadható árrban kifrusítom.

Miška Pančić Subotica, Huspiac

meccs győztes minden biztonnal a szentai csapat lesz. Bíró Krausz. Az IB bajnokságban a ZsAK IB—Sport IB mérkőzés kerül lebonyolításra. Héves, szép küzdelem után a Sport győzelmét várjuk. Bíró Peics lesz.

Beograd—Noviszad városközi teniszverseny. Noviszadról jelentik: A noviszadi tenisz klub vasárnap reggel nyolc órai kezdettel Beograd és Noviszad városközi teniszversenyt rendez, amelyen Jugoszlávia legjobb teniszjátékosai: Kaciancsics, a jugoszláv bajnok, Nedics volt jugoszláv és többszörös nemzetközi bajnok, Balázs volt jugoszláv bajnok, Popovics, a Svájcól hazatért ismert nemzetközi teniszjátékos, Flamann, noviszadi bajnok, dr. Blaunsteiner és Jakab, noviszadi reprezentatív játékosok és Csernojarov, a kiváló orosz játékos vesznek részt. A verseny női és férfi egyes, női és férfi kettős és vegyes páros számokból fog állani.

Pünkösdi sportprogram Szomborban. Pünkösdi két napján a noviszadi OSKV vendégszerepel Szomborban, ahol első nap a Sporttal, második napon pedig az Amatőrrel játszik. Pünkösdi első napján az Amatőr csapata az oszjeki Hajduknak lesz az ellenfele.

Serlegmérkőzések Beeskereken. Csütörtökön a beeskereki Obilics pályáján serlegmérkőzéseket rendeznek az Obilicé, Borac, Kadima és a Slavija csapatai között. A vasutasok pályáján a vasutasok a Schwäbischeval mérkőznek.

Felfüggesztették a zagrebi Gradjanski játékiogát. Zagrebból jelentik: A jugoszláv futballszövetség a vasárnapi botrányval kapcsolatosan utasította az alszövetséget, hogy folytassa le a Gradjanski és botrányozó játékosai ellen a vizsgálatot. Egyben amíg a vizsgálat be nem fejeződik, felfüggesztette a Gradjanski játékiogát.

Jugoszlávia—Bulgária. A jugoszláv—bolgár válogatott mérkőzés határnapját május 30-ikában állapították meg. A mérkőzést Zagrebban fogják lejátszani.

Laufer résztvesz a magyar uszóbajnokságokban. Budapestről jelentik: Laufer, az új amerikai uszócillag, aki jobb Weismüllernél, augusztusban részt vesz a magyar uszóbajnokságban. Az amerikai csodaszó ellenfele Bárány lesz, aki erősen készülődik a versenyre.

Zagreb—Split. Csütörtökön Zagreb és Split válogatottjai között barátságos mérkőzés lesz Zagrebban.

Rádió-műsor

Pénteken, május 14-ikén

(A város melletti szám a hullámhosszt jelenti)

Bécs (531—582.5): D. u. 4.15: Hangverseny. 7: Operaelőadás.

Milánó (320): D. u. 4.30: Koncert. 9: Kvintett.

London (365)—Darenty (1600): D. u. 6: Táncezen. 7.49: Modern táncok. 9.45: Operette-részlet. 11: Táncezen.

Prága (368): D. u. 4.30: Koncert. 8.02: Hangverseny. 9.10: Balletzene.

Róma (425): D. u. 5.40: Jazz-band. 8.40: Wagner-est.

Bern (435): D. u. 4: Zenekari hangverseny. 10.05: Koncert.

München (485): D. u. 4.20: Koncert. 7.05: Beethoven-est. 9.15: Amerikai jazz-band.

Brünn (521): Este 7: Tambura-zene. 8: Operette-előadás.

Budapest (560): D. e. 9.30, 12 és d. u. 3: Hírek. 4: Német mesedélután. 5: Szalonzene. 6.30: Előadás. 8.30: Dohnányi-est.

Berlin (505—571—1300): D. u. 3: Koncert. 8.30: Vidám-est.

TŐZSDE

A dinár külföldi árfolyamai

1926 május 12.

Beograd 911.25.
Budapest deviza 1257.50—1263.50, valuta 1255—1263.50
Prága deviza 5947.50—5975.—, valuta 5925—5975.
Berlin deviza 740.50—742.50, valuta 737—741.
Bécs deviza 1247—1251, valuta 1242.50—1248.50.
Trieszt deviza 4410—4455.
London 275.

Zürich, május 12. Zárlat: Beograd 9115, Páris 16.20, London 25.13, Newyork 517, Brüsszel 16.20, Milánó 20.55, Amszterdam 207.95, Berlin 12.710, Bécs 72.95, Szófia 3.75, Prága 15.31, Varsó 49, Budapest 72.30, Bukarest 1.975.

Beograd, május 12. Zárlat: Páris 17750, London 278, Newyork 5667, Brüsszel 185, Milánó 22530, Amszterdam 2280, Berlin 1351, Bécs 801, Prága 16819, Budapest 7905, Genf 1097, Bukarest 2230.

Zagreb, május 12. Zárlat: Páris 17745—17945, London 27540—27660, Newyork 5655—5685, Lira 226, Berlin 1351—1355, Bécs 800.40—804.40, Prága 16775—16875, Zürich 109605—110005, Trieszt 22487—22607.

Noviszadi terménytőzsde, május 12. Buza: 5 vagon bácskai 295—300 dinár, 3 vagon bánáti 290 dinár. Zab: 2 vagon bácskai 180 dinár. Tengeri: 1 vagon bácskai. Noviszad körzet 130 dinár, 3 vagon szerémi, májusi 132.50 dinár, 40 vagon bánáti, júniusi. Pancsevó hajóállomás 134 dinár. Liszt: 1 vagon 2-es bácskai 425 dinár. Korpa: 1 vagon bácskai, jutazsákokban 145 dinár. Irányzat: élénk.

Szombori terménytőzsde, május 12. Irányzat tartott. Forgalom 134 vagon. Buza 295—300 dinár, árpa 140—145 dinár, tavaszi árpa 150—155 dinár, bab 120—130 dinár, rozs 170—180 dinár, zab 170—180 dinár, újtegeri prompt szállításra 127—130 dinár. Liszt 0-ás GG.: 460—480 dinár, 0-ás G.: 450—470 dinár.

Szentai gabonaárak, május 12. A szerdai piacon a következő árak szerepeltek: Buza: 295—300 dinár. Újbuza angusztusi szállításra: 190 dinár. Tengeri morzsolt: 122 dinár. Júniusi kasszával: 127 dinár. Árpa: 130 dinár. Sör-árpa: 150 dinár. Zab: 142.50 dinár. Rozs: 210 dinár. Köles: 100 dinár. Heremag: 2200 dinár. Muharmag: 140—145 dinár. Gyapju: 1650 dinár. Bab: 105.50 dinár. 0-ás liszt GG.: 525 dinár. 0-ás G.: 515 dinár. Kettes főzölliszt: 465 dinár. Ötös kenyérliszt: 415 dinár. Hentes: 240 dinár. Nyolcas: 140 dinár. Korpa: 135 dinár. Irányzat: lanyha. Kínálat, kereslet csekély.

Budapesti terménytőzsde, május 12. A gabonapiac szilárd irányzata ma újabb erőre kapott, a tiszavidéki 79 kilós buza felső határa ismét elérte a 4350 koronás jegyzést. A buza iránt a szilárd amerikai jelentés is fokozta a vételekedvet, az exportkereslet is emelkedett, ami az eladókát tartózkodóvá tette. Az újbuza iránt élénken keresnek, 3550 koronás pénzájánlat van rá. A rozs jól tartja árát, újrozásban a véleményes vásárlások folytatódnak, 235.000 korona az ára budapesti paritásban. A takarmánypiac

Chicagói gabonátőzsde, május 12. Buza májusra 163.875, buza júliusra 140.125, buza szeptemberre 135.375. Tengeri májusra 70.755, tengeri júliusra 75.25, tengeri szeptemberre 78.75. Zab májusra 40.5, zab júliusra 42.125, zab szeptemberre 42.875. Rozs májusra 85.625, rozs júliusra 87.875, rozs szeptemberre 90.

Newyorki gabonátőzsde, május 12. Buza 186.875, tengeri 83.75, liszt 725—77. Az irányzat búzánál, rozsnál és tengerinél szilárd.

Mindig elérhetetlen marad

a Szarvas-jegyű Schicht-szappan.

Mert semmi a világon nem képes minket arra bírni, hogy a legnagyobbat, szappanunk minőségét csak kevéssel is megrosszabbítsuk. Szarvaszappanunkat olcsóbbá tehetnénk majdnem oly jó nyersanyagok hozzáátételével. Mi ezt nem tesszük, mert mi nem jó szappant akarunk gyártani, hanem

a legjobbat!

A PURIFIKÁTOR MULTJA

Felkértek bennünket a következő sorok közlésére:

A »Balkán« című beogradi lap ugyanolyan tónusban és ugyanarról a helyről, ahonnan az előző támadások megjelentek, folytatja támadását a szubotikai vasutigazgatóság ellen. Nem feladatunk a vasutigazgatóságot megvédeni. A most folyó vizsgálat ki fogja deríteni, hogy követtek-e el mulasztást vagy bünt. Az igazság érdekében azonban rá kell mutatni a következőkre:

A »Balkán« cikkeinek szerzője, Mišo Bradvarević, a közlekedési miniszterium ny. hivatalnok. A »Balkán« szerint Bradvarević állítólag hazafias működése miatt támadják. Hogy milyen ez a hazafias működés, arra már egyezben a lap rámutatott.

Ugy látszik, nemesak azok hazafiainak, akik Bradvarević működésével nincsenek megelégedve, hanem hazafiainak a közlekedési miniszterium és hazafiainak a beogradi elsőfokú bíróság is. A közlekedési miniszterium azért, mert nem nézte el azt a kis formahibát, hogy Mišo Bradvarević iskolai bizonyítványai nincsenek rendben. Hazafiainak a beogradi bíróság is, mert 57027/24. számú végzésével vád alá helyezte a szerb büntetőtörvénykönyv 150. §. ütköző hamis okmány használatáért. De Bradvarević hazafias működéséről vannak egyéb jellemző adatok is. Első hazafias sikerei Beogradba nyulnak vissza, ahol a vasutigazgatóság egyik jelenlegi načelnikje, hazafiaság ide, hazafiaság oda, Mišo urat alaposan megpöcolta. Ez a pofon megszerzte a načelniknek azt a mentességet, hogy ő róla nem ír a Balkánba cikkeket. Valószínű azonban, hogy beogradi működésének csattanós kísérői okozták

azt, hogy működésének színhelyét áttette a Vajdaságba. Itt a magyarónok között tág tere nyílt hazafias felbuzdulásának. Először cipőpertlit vétetett, majd cipőt és nadrágot kölcsönzött magának azoktól, akikről később a Balkánban megállapította, hogy magyarónok. Gyakran voltak pillanatok, amikor elfelejtette hazafias misszióját, de viszont a kölcsönzött dolog visszaadását örökre elfelejtette. Mikor cipője, pertlitje és nadrágja már nem volt, egyes magyarónoktól 1000—1000 dináros kölcsönöket vett fel. A kölcsönök záros határidőre szóltak, de természetesen azokat soha vissza nem fizette. Mint-hogy a hazafi nem éhezhet, a magyarónoktól élelmiszert is gyakran fogadott el és azokat, mint jó családfő, sürgősen szállította haza családjának. Csak természetes, hogy Bradvarević utána néz annak, hogy ki magyarón, ki nem, csakis ennek tudható be, hogy meglátogatta a beeskereki cukorgyárat, ahonnan auton szállította magát Szuboticára. Utközben magyarónokkal megvendégeltette magát és azután leleplezni igyekezett a cukorgyárat és azokat, akik a cukorgyárral együtt segítettek hazafiai elkeseredésének pillanatait megédesíteni. Az csak természetes, hogy kinevezte magát a Balkán fő-szerkesztőjének, különféle igazságtalan ügyek elintézését ígérve. Azt állította, hogy Miletić Krsta volt miniszterrel vérbeli rokonságban és komaságban áll, bár Miletić ezzel a rokonnal sohasem díszkedett. Bradvarević igért füt-fát e komasággal kapcsolatban. Tény az, hogy Bradvarevićet, dacára, hogy a szubotikai vasutigazgató helyettesének a társaságában volt, a vasuti rendőrség a rendőri közlöny körözése alapján ez év március 27-én letartóztatta. Egvelőre elég ennyi, hogy megismerjük a hazafias Vusatás.

Botot az összes francia fogkrémek királynője

Főlerakat: **D. Pechmajon Zemun**

2513

TELEFON 868.
SIPOS SÁNDOR
SUBOTICA
Üzletemet Sokolska ul. 2. alól 6 szám alá (Isapanovic festő mellé) saját házamba helyeztem át. Annál fogva sokkal olcsóbban árulok nagyban és kicsinyben saját égetésű hófehér Friss MESZET Építési MESZET Portland CEMENTET Rostált FASZENET Pécsi kétszer mosott KOVÁCSSZENET Prima beltéri KOVÁCSSZENET TŰZIFÁT felvágva is. Az árut díjaztatlanul rendeléstől helyére szállítom.

CREME ÉCLIPSE
PARIS
Valódi francia cipőkrém

Főlerakat: **D. Pechmajon, Zemun.**

2512

NYILTTER.

POMOĆ

za porodjaj, razudatbu i pokopno udruženje Sombor május 8-án kezdi a kiízetéseket. Tagokat május 15-éig mint alapítókat vesz még fel. Iratkozni lehet minden vidéki képviselőnkél.

3940 **Igazgatóság.**

POKOPNO UDRUŽENJE JEDINSTVO U SUBOTICI.

Meghívó

Egyesületünk **rendkívüli közgyűlését** 1926. évi május hó 24-én délelőtti 10 órakor tartja „Jugoszlavia” (Hungaria) vendéglő helyiségében, melyre a t. tagokat ezúton meghívjuk. Ha a közgyűlés nem volna határozatképes, ugy az 1926. évi május hó 30-án ugyanazon tárgysorozattal és ugyanazon időtáiban fog megtartani.

Subotica, 1926. május 5.

Tárgysorozat:

1. Elnöki jelentés.
2. 4 jegyzőkönyv hitelesítő kijelölése.
3. Alapszabály módosítás.
4. Indítványok.

4198 **Elnökség.**

Tíz éves találkozó

Felhívjuk mindazon iskolatársainkat, akik Suboticán 1916-ban felső keresk. isk. B. osztályában érettségiztek, hogy a pünkösdi ünnepekkor megtartandó tíz éves találkozóson részt venni szíveskedjenek. Mielőbbi jelentkezéseket Fehér János Subotica, Zmaj Jovina ul. 30. kérünk.

4253 **Rendezőség**

A n. é. közönséget és a tisztelt rendelőinket értesítjük, hogy dus választékú eredeti angol szöveteinkből a legegánsabb nyári öltönyöket készítjük a legjutányosabb árban.

Návay és Futó
angol úri divatszabóság
Subotica, Somborski put 2.

4072

OXIGÉN

ismét leszállított arban vagononként és tartályonként kanció és kölcsönűdímentesen **kapható:**

Kemény Gyula műszaki cégnél
Subotica, telefon 29. Kérjen árajánlatot.

4278

Üzlethelység Beogradban

a főúccán, körülbelül 1x4,5x8 m. nagyságu, nagy kirkattal, benne nikkell állványokkal, üvegekkel és tükrökkel, a helység ujonnan berendezve, üvegállványokkal, üveges pulttal, telefonhasználatú, villany-lusztterrel együtt kiadó.

Alkalmas csendes kereskedésnek, mint ékszerészek, díva-afoniák, vagy nagyobb gyár képviselőtének.

B. ajánlatok J. G. 19- jelige alatt Oglasi ni Zavod Jugoslavensko Rudolf Mose A. D. Beograd, Terazija 25. címre kéretnek.

4087

Jég! Hűtőház ekszportra! Jég!

Értesítjük az ekszpertöröket, hogy hűtítésre és fagyasztásra teljesen berendezkedtünk és azt szakszerűen minimális árárt eszközöjűk. Jég minden mennyiségben kapható és kívánatra házhoz is szállítható.

Hamburger jéggyár Subotica
Telefon 566. 10031

Nagyobb textil import cég

szerb, magyar és német levelezői keres aki egyuttal kereskedelmi utakra is küldhető, Bécsben és Bányában be van vezetve. — Csakis szakmabeli jöhet figyelembe.

Cím megtudható a sombri fiókkiadóhivatalban Ap tini-ú 46. Telefon 341.

DEERING
arató, kéveköto, fűaszalók és azok alkatrészei kaphatók:
KARL BÉLA
VAS- és GÉPKERESKEDŐ, VEJ.-KIKINDA

4282

Famegmunkáló gépek

Leipzig gyártmányok, újak, 4 soros modern csapágyazással és kérésbe használják igen jutányos árárt és kedvező fizetési feltételek mellett subotici rakárunkból **eladatra**

Kérjen árajánlatot
JELLINEK JÓZSEF
Pija Kujundževa ulica 4.

ANTIK BERENDEZEST
képek, porcelánok, bronok, szőnyegek, kárpitok, üvegek, gyémánt, a a y, ezüst, ékszer

VESZEK VAGY BESZERÉLEK
vagy bizonyos ártvevőm és értékeim.

RUSKA KOMISIONA RADNJA BEOGRAD
Knez Mihajlova 42. 4250

VILLANYZONGORA
előnyös árban kiadó.

Közismert gyártmány „PATRIA” mozik vagy kávéházak részére, mo'orral és kottákkal együtt a lehető legjobb karban tartva.

Érdeklődni lehet: Subotica, Zagrebačka (volt Pázmány) ulica 18 sz. a. át, Dr. Katanec ügyvédnél.

TÜKRÖK

TÜKRÖK

MINDEN MINŐSÉG ÉS NAGYSÁGBAN

TEKINTSE MEG BEOGRADI RAKTARUNKAT
SPLIAL-JAROLIMEK
KRALJA MILANA UL. 97. — TEL. 25-92 és 39-70.
TEHNIKAI ÉS KEMIAI ÜVEGEK
MINDENNEFŐ ABLAK ÉS KIRAKAT ÜVEGEK RAKTÁRON

ELISMERT TERMÉSZETES MÁLNA

„PRVA ZAJECSARKA”
Termelő **MILIJA LUKIĆ**
ALAPITTATOTT 1926

Miután kizárólag csak málnát termel, az ár és minőség kifár minden konkurenciát. Elismert legjobb minőség a S. H. S. királyságban. Kiállításokon kitüntette. Kapható minden szálloda, cseméje és gyarmatáru üzletben, valamint vasuti éttermekben.

Kívánatra mintát és ár egyzeteket ingyen küld.

BEOGRAD
BOSANSKA 28., KAMENIČKA 7.

3780

Choco-Lait Louit

LEMOINE & CO. ROGEE
LONDRES - BRUXELLES

a legjobb tej- és főzőcsokoládé a **Louit**

Vezérképviselet:
D. Pechmajon, Zemun

CHOCOLAT-LOUIT
PRIMA ÉS EXTRA CHOCOLAT DE LAIT

Tölgyfa-hulladék
 cséplésre és nyári tüzelésre a legalkalmasabb
 tűzifa, vagontelekben azonnal legelőnyösebben szánt a
Mitrovačka Paropila D. D.
 Šremska Mitrovica.

Jéggyár keres társat, esetleg vállalkozót, aki
 Suboticán vagy más vidéki városban el tudná helyezni napi
10.000 kgr.-nyi jégfeleslegét
 Miatán a jég ára alacsony az ilyet nagyon rentabilis.
 Közeli a Bácsmegegyi napló noviszadi kiadóhivatalában tudható.

680 Kg TISZTA BUZASZEM
 volt az eredmény, midőn egy 550
 keresztből álló búzaszalmát, mely
 már egy közönséges dobkosárral el lett csépelve,
 betétsines géppel szakértő bizottság előtt utas-
 csépelltetünk. **PÉM T. IDŐI MUNKÁT**
DOBKOSÁR-BETÉTLÉC
 alkalmazásával. Kérelmekre ingyen és bérmentve nyújt
 felvilágosítást
BÁRDOS és BRACHFELD NOVISAD
 Zelenička ulica 108. — Telefon 286.

CERTUS HIDEGENYVIPAR
 Berlin-Hamburg-Drezda
 Vajdasági vezérképviselője:
PRANDELL RUDOLF ES FIA
 Veliki-Bečkerek, Aleksandrova (Fő) ucca
Certus hideg enyvpor a jatszakar legjobb enyve, minden tekintetben felülmúlja a táblaenyvet.
Certus kőifereje a legnagyobb és abszolút vízálló.
Certus nem szárad idő előtt, nagy felületeket csak ezzel lehet jól enyvezni.
Certus hideg vízben oldható, a fát csak kevéssé enyvesíti.
Certus minden kulturáltanban kifesti a táblaenyvet, megkönnyíti a modern ipar felismerését.
Certus asztalos-, esztorgályos-, bútorgyártásban, vagongyártásban nélkülözhetetlen.
Certus az egyetlen enyv, melyet repülőgépek, folyami és tengeri hajók építésénél használnak.
Certus mint erős és vízálló enyv a legjobb minden épület- és bútorgyártás enyvesésénél is.
Certus használata a legbiztonságosabb, — 1 kg porból 3 kg enyveséssel. Fűtőanyag nem kell.
 Saját érdekében próbálja meg és mindig CERTUS-t fog használni.

Sörgyárosok és sörkereskedők
 figyelmébe!
 ELSŐRENDŰ
KORONADUGÓT
 minden mennyiségben jutányosan szállít
RÉVAI ADOLF SUBOTICA
 Sokolova ulica 2. — Telefon 551.

Beogradban keresse fel Hotel Takovo-t a Terazián, vajdaságiak találkozó helye. A legjobb és legizletesebb vajdasági konyha. Tiszta szobák. Magyar és németül beszélő pincérek. Utleveléket láttaoztatunk és megszerzünk, vendégeink igazságos ügyeit jó összeköttetéseink folytán elintéztetjük.

Beltéren üres szobát iródnak keresek.
 Gim a kiadóban.

Társ kerestetik
 Beograd legszebb helyén levő kézműváru és vágó detail kereskedéshez 4-500.000 dinár tőkével. Ajánlatok: Beogradie novinarstva agencija Beograd Pobjedaraova 35. címre küldendők.

Csak hölgyeknek!
 Josimović Anna asszony érte di a listét, hogy 3 cséppel hogy néi ruha szalonát, melyen a legújabb, legszebb, legújabb a legújabb, legújabb a legújabb Beograd, 2 tojaska utca 15. számú első emelet jobbra helyezte át.

Ügyvédek!
 E vállalat hirdetésüket a Szabvány Novinában. Péntek a hirdetés megjelenése után kérjük, támpéldányt utólevéllel küldünk. Munkánkért 100 dinár honorariumot számítunk fel. Láttaoztatunk külföldi utleveléket, 100 dinárért. Az utleveléket utólevél ellenében küldjük.
„ATLAS“ BEOGRAD
 Šremska ulica 14. Postafiók 346.

Hölgyeim!
 Férjhez mehetnek könnyű szerrel ha az **„EROS“** iródnak fordulnak, ahol feltétlen titoktartás biztosítva.
 VI. Frankopanska ul. 23.

Kereskedők figyelmébe!
Fizetésektelesség, csőd vagy moratorium
 szakértettséggel a legmegbízhatóbban járunk el
Schill és Marberger
 Novisad, Petra Zrinjskog ul. 55.

Utazók figyelmébe!
 Penziószerző ellátás reggeli, ebéd, vacsora, szoba napi Din. 75.—
Hotel „Lada“
 SCHREIER I DRUG
 ujjannan berendezett modern étterem és szálloda VUKOVAR.

SZATÓCSOKI KASZANYEI
 kitűnő minőségű, erős, nagyban és kicsinyben kapható:
Luka V. Vučković
 a „Sárgarépához“ Novisad

S. KREKUS
 óras specialista üzletét **RIŠICEVA UL. 4.** (gyümölcs piac) szomszédos helyre áthelyezte **püspökség** minden bevásárló egy értékes ajándék tárgyat kap

Cipő-különlegességek
 méretek szerint elsőrangú anyagból olcsó árban készítenek
PETRO-nál
 Paja Kujundžićeva ulica 4. az Uri ka zínova s emben

Halál, halál — biztos halál!
 Ha kívánja a svábbogarak, poloskák, oroszogarak, bolhák, legyek, molylek és egyéb kártékony rovarok halálát, használja az egyedüli szert, a **„SANITAS“**-port, a hasonló nevű drogéria találmányát, mely emberekre és háziállatokra ártalmatlan. Vidékre 8 csomagot utánvétellel küldünk, kevesebb mennyiségért a pénz előre beküldendő. Egy csomag 15 dinár, két vagy több csomag vételénél 10 dinár. Beogradban árusít a főraktár: **„SANITAS“** illatszertár, Teraziya 13.

MAGAZINK' JEFTINOČI SUŠAK
 Ivo Hero i Drug k. d. Zvonimirova 97
 Nagy raktár munkaruhákban, kabátokban, blúzokban, alsónadrágokban, mellényekben, ruhákban, hálószobákban stb.
 Nagyban! Kicsinyben!
 Kérjen árjegyzéket!

Reuma, isiasz, neuralgia ellen
 az egyetlen védszer, amelyet sok kötséghasznált beteg vár és amely pótolja a furdókat és egyéb szerek hatását
„SPASITELJ“ radiumkötszer
 Kapható a **„SANITAS“** DROGERIÁBAN, Beograd Teraziya 13.
 Az általi vegyevizsgáló intézet analízise alapján a legjobb radioaktív kötszer.

POSTACSOMAGFORGALOM repülőpostával
 Wienből bármely Jugoszláv posta állomásra. Szállítási idő elváromolással együtt 3, legfeljebb 4 nap. Közeli felvilágosítással, prospektussal szolgál a
Compagnie International Navigation Aerienne
 KÉPVISELETE
BRÖDER & FENYŐ SZÁLLITÓK, NOVISAD.
 TELEFON 292. — Táviratcím: IMPEX.

Kizárólagos vezérképviselőlet és állandó nagy raktár **Julius Abeles & Co. Markt-Triebendorf szövögyára** nemkülönbön
Franz M. Rhomberg Dornhira az ismert kényomógyár cikkeitől, amelyek
FISCHGRUND A-NAL PANČEVO (BANAT) kaphatók, ahol a két gyár cikkel eredeti gyári áron eladásra kerülnek. Szállításokat ab gyár valutában, vagy ab pančevoi raktárból dinárban. Kérjen mintákat és ajánlatokat.
 Képviselőlet: **Weinfeld Izsó cég** nál Novisad, Jevrejska ul. 18.

Bérmálásra! Rendkívül olcsó óra és ékszer árusítás!

14 kar. valódi arany nyaklánc	90.—	14 kar. arany jeggyűrűk, párja	190.—	Valódi svájci zsebóra	90.—
Valódi chinaezüst flu óra	190.—	Valódi chinaezüst ridikül	90.—	Valódi ezüst cigarettatárca	390.—
14 kar. arany brostű és nyaktű	90.—	14 kar. arany férfi lánc	290.—	Valódi ezüst szipka	50.—
Valódi ezüst sétatob	290.—	Arany pecsétgyűrű	50.—	Ezüst ceruza vagy zsebkés	50.—
14 kar. arany barostű és nyaktű	90.—	14 kar. arany lánckarcsatt	190.—	Ezüst ceruza vagy zsebkés	50.—
Svájci ébresztőóra	75.—	Arany női karcsattóra	390.—	Arany köves függök párja	90.—
14 kar. arany függök, párja	90.—	1 pár arany manzsetttagomb	290.—	Chinaezüst cigarettatárca	190.—
Valódi chinaezüst é személyes likör-készlet	190.—	Valódi chinaezüst dohányzó-készlet	190.—	1 pár chinaezüst virágváza	190.—

Az összes raktáron lévő áruk május 31-ig beszerzési áron alul lesznek árusítva.

ADÁM ÉKSZERÉSZNÉL SUBOTICÁN, RUDIČ UL. 6. SUGÁR FÜSZERES HÁZBAN

KORZÓ MOZI

Május 13-16. Csütörtől - vasárnapig. Jugoszláviában először! Pierre B noit Az áruló c. regénye után készült attrakció. Orlov hercegnő (Libanoni kastély urnöje) Mi két rász egyszerre. Kelet c od is búzája, Libanon varázsa, levő szerzem, sém vedés jellemzik ezt a különleges udonsgot, főszereplő a dal s termelt Svotislav Petrovics

LIFKA MOZI

Május 13-16. Csütörtől - vasárnapig. Amikor egy kupa okosabb mint sok ember! Ujdonság, melyet Subotica még senki sem látott! RIN-TIN-TIN SEGITSÉG! Egy farkaskutyának hihetetlen is em nyesse gol megijesztott pompás bravúrjai 6 felvonásban Ezenkívül Alibaba és a 40 rabló burleszk 2 felvonásban.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címező közzétételét számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Csak felbélyegzett jellegű leveleket továbbítunk. Kérdezőkérdezőkhez válaszbélyeg mellékelendő.

Ismét n.üvészi Reményi 25% / 0 lezárultotia lenykepeinek árát fotóművész szalonja SUBOTICA, GYÜMÖLŐ PIAÇ, 4., I. EMELET

Különböző butorok, vermegyá matracok, konyhai asztalok stb olcsón eladó. Segedinski put 127. özy. Ováryné. 4183

Keveset használt 2 1/2 tonnás teherautót keresek megvételre. Ajánlatokat a Kókai Elek lakatos, Bačka Topola kér. 4221

Gyermekkocsit, jó karban lévőten vennék. Ajánlatokat Pallas Reklám, Subotica. 4239

Rádió készülék, teljesen új névgyámpas, teljesen felszerelve tölcserrel, fejhallgatóval és akkumulátorral, elköltözés miatt olcsón eladó. Cím a kiadóban. 4294

Jókarban lévő 25 HP lokomobil, 30 HP Hart Parr traktor eladó. Paop András, Padina (Bánát). 421

Bérlélt vennék 5-600 dinárért. Schwarz Herzog faterlepen. 4266

Parma rétszéna, 5 vagonnal eladó. Benis Pál, Novi-Vrbas. 4216

Fűbostához közel háromszobás ház mellékhelyiségekkel 45.000 dinárért eladó, azonnal elfoglalható. Telefon 308. 4261

Eladó 7 éves 10 HP cél-fogaskerekes MAY garnitúra. Egy idős Marschal lokomobil 5 éves Hoffherr cséplővel, 51 colos külön magános cséplők és lokomobilok eladók. Balint Károly, Staromozivica. 4094

FIFI KÖLNI VIZÉ PINTÉR gyógyvizek. Jóforgalmu borhelyzet eladó. Cím a kiadóban. 4236

Villa Palicsen, a tó partján, köves út mellett, 8 szobás, mellékhelyiségekkel, külön kertészlak, üveg-házzal, szép lugassal, 6400 m²-tel. átvethető lakással kedvező fizetési feltételekkel eladó. Faragó Béla, Subotica, Halbiac. 4159

Tanaton, a legjobb minőségű, legolcsóbb irón csakis Drag. Li. Jovanovic üzletében kapható. Subotica, Cara Dušana u. 8. 4029

Vadonatui autóbussok állandóan kaphatók. Weigand & Co. Subotica, Parje Kundzicza ul. 4. 4297

Olcsón eladó családi ház, azonnal beköltözhető lakással. IV. Manjiceva ul. 7. Érdeklődni vasárnap egész nap és hétköznapokon, d. u. 6-tól. 4144

Vendégház jóforgalmu, Malen, a fonton, nagyteraszterennel, dupla bortával, eladó. Özy Berecz Tamásné, Mor (Bačka). 4238

Reform dupla dara és dereg lisztigépe, majdnem új 2 db négyrétegű 1 db kétrétegű szikszita, még használt, bérletlejárati miatt eladó. Üzenetben megtekinthető. Reiter Testvéreknél, Szetozar-Mileticen. 4279

Dr. Adler Arturné Novjani, Zrinyi Ilona uca 63. hádia azonnal olcsón eladó. hályszoba-, vendégszoba-, szalon-, konyhabudorát. 4273

A Subotička Električna Žiljeznica i Osvetljenje D. D.

Értesíti a t. utazótözséget, hogy folyó év május hó 16-tól hétköznapokon az utolsó villamoskocsi

Rud'skitérőtől - Palicsra 22.30 óraker Palicsról a városba 23 óraker vasár- és ünnepnapokon az utolsó járat Rudicskitérőtől - Palicsra 23.30 óraker Palicsról - Subotičára pedig 24 óraker közlekedik. 4290

SPECIALIS LIZEM RADIO, AUTOMOBIL és STABIL AKKUMULÁTOROKBAN Ujonnan épít minden cőra akkumulátor telepeket, javít és telt bármilyen gyártmányu a legjobb gyártmányu anyaggal, garanciával E szakmához bárméne szaktanfocsal szolgál WILHELM LÁSZLO, PAŠIČEVA UL. 2.

Eladó egy gyermekkocsit és egy hintaló. Skonus Viator 18. 4258

Zongora, keveset használt, olcsón eladó. Cím a kiadóban. 4251

KÜLÖNFÉLE

Két nagyszobás lakás, kisebb elcsereendő. Egy-kétszobás lakások, butorozott szobák, beltéren kiadók. Család házak jutányosan eladók. Langné, Párhuzamos ut. I em. 4293

Új butorozott szoba egy vagy két személy részére kiadó. Vilsonova 49. 4252

Gyökeres, nemes szantémterek két, ibolyatövek egy dinárért kaphatók. Balog Lina, Subotica. 4259

Ujonnan épült egy és kétszobás lakás, mellékhelyiségekkel, azonnal kiadó. Jugovičeva ul. 7. 4264

Virágüzletem vasárnap délután zárva van. Amíg ért is kérem t. megímet megrendeléseiket idejében elkészíteni. Balog Lina. 4146

Közponban irodahelyiség, két szoba, előszoba, teddig ügyvédi iroda volt. Junius 1-től kiadó. Cím: Pallas. 4178

Új zongorák, pianók csakis elsőrendű világ márkát, a leghosszabb garáratu részletfizetésre kaphatók 10 éves futóállás mellett. Legjobb választék az országban. Kaphatók Kati Lajos hangszerkereskedőnél Subotica, Városháza. 706

Új üzletmegnyitás Subotican Rudics-uccában, a gyümölcs-piacon. Elegáns férfi és gyermekruhák legolcsóbb bevásárlási forrása. Divatos futóállomány 575 dinár, férfiraglán divatos spricelt szövetből 600 és 700 din., covercoatból 700 és 1000 dinár, elegáns női tavaszi kabát 550 dinárért, covercoatból 750 dinár. Gyermekruha 250 dinár. Esőköpeny 265 din., elegáns szövetgummiköpeny 500 dinár. Gyermekesőkabát 200 dinár. Vidékre utánvételt, még nem felelés esetén a pénzt visszaadom. Vigyázzon a Címre! Földes Samu ruháruháza. 2428

POMPADUR

kosmetikai szalon (Subotica, városházépület, teipiac) arcápolás, manikűr, női fodrászat, hajjlesztés, lincetóva 30 perc alatt. Minden időben rádió-koncert. 1987

Jövedelmező képviselőlet átad ügyvőknek, képviselőknek, stb. nagy külföldi cég. Ajánlatok »Ohne Kapital und Vorkenntnisse 9784« jellegű alatt a következő címre küldendő: Piras, Prag. Jindřiška 18 Č.S.R. 1613

Utlevélek konzuli kétfelmőzását legolcsóbban végzi 30 dinárért a »Nemzetközi Tudakozódó Iroda« Subotica, Kralja Aleksandra 9. Beküldés posta útján. 4241

NARODNI BIOSKOP

Május 15-től 16-ig Szombattól-vasárnapig Az élet komédiája dráma a művész életéből. Párhuzamos ut. 16. Putti, Eugen Krieger, Owen Gorin. Az előadások kezdete: Szombaton d. u. 5 fél 9 óraker. Vasárnap 4, 6 és fél 9 óraker.

Tartós ondolás (Bauerwelle), 6 hónapig tartó hajondolást csinál, garantálás mellett előjegyzésre Kummerkrámer, Sombor. 3378

Akar ön olcsón és szépen ruházkodni? Akkor siessen és tekintse meg a most érkezett mérnök utáni ruhát pótoló, kifinomított és felöltöket. Elsőrangú árú és kidolgozás! Meglehető olcsón árusítanak Eisler Izsónál. Barátok temploma során. 4185

Legnagyobb bevételi forrás ügynökök és képviselők számára elsőrangú cég. Ajánlatok erkölcsi bizonyítvány, mellékletével »Ohne Kapital und Vorkenntnisse 512« jellegű a Publicitas d. d. Zagreb. Gunduličeva 11. küldendő. 4113

Butorozott szoba családnek egyből nélfel, azonnal kiadó. Kvaternikova ul. 8. 4243

Különböző méretű szobák butorozott kétábrós utcai szoba azonnal kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 3369

Finom házikoszt kapható Znai Jovin tra. 8. Telefon 363. 4275

Keresek két, esetleg egy szobát konyhával, Junius 1-re a Sava Tekeli uton vagy ahhoz közel. Cím a kiadóhivatalban. 4281

Elveszett Somborban 8-án este Dr. Sztanisvics névre szóló vasuti igazolvány és szabadvány. Megtalálóját kéri az igazolványt a Weidinger üzletben leadni, ahol jutalomban részesül. 4283

Házak részletfizetésre és készpénzért

Novisad központjában, gyönyörű telek, részletfizetésre magánzók, kereskedők és vendéglősök részére

Biro Fortuna

Információkat magán szemlévelről, kereskedelmi és ipari cégekről, lezárultabbban és legnagyobb diszkrétció mellett ad a Nemzetközi Tudakozódó Iroda. Subotica, Kralja Aleksandra 9. 4254

Egy vagy két fiatal embernek butorozott szoba kiadó. Esetleg házaspárnak is. Il. Oslobođenja ul. 6. 4276

Butorozott szoba, konyhasználattal, gyermektelen házaspárnak kiadó. Cím a kiadóban. 4240

LEVELEZÉS

Szökeasszony két postakorsiban benne lesznek. Bece. 4288

Junger deutscher such Korrespondenz mit ernstlich deutschen jungen Mann und Herren. Briefe poste restante »Zerstreuung«, Melenci. 4289

HÁZASSÁG

Házasságokat sikeresen közvetít Faragó Lódia, Budapest. Népszínházucca üzenhet. Céljelzéstelen levelezés. 4099

30 éves tisztviselő intelligens urinó ismeretségi keresi házasság céljából. Hozomány nem mellékes. Leveleket »Nősülni akarok« jellegű Beza hirdető Vel-Bečekerek továbbí. 4196

FIFI KRÉM

Subotica önálló kereskedő. 150.000 dinár vagyonnal, hozzáillő nő ismeretségi keresi házasság céljából. Leveleket »Nősülni akarok« jellegű Beza hirdető Vel-Bečekerek továbbí. 4285

Parádés kocsinak ajánlom Junius 1-re. Cím a kiadóban. 4282

Házasságot legjobb családoknál diszkrétan elintézek. Mexikóba elfogad »Doktorné« Subotica. Párhuzamos ut. Czigler-ház. 4292

FOGLALKOZÁS

Nyomdászsegédet, aki szerb és magyar nyelvben perfekt, keresek azonnali belépésre. Hajtman Istvan nyomdatulajdonos Bačka Topola. 4101

Középkorú rőfkereskedősegéd sürgősen állást keres, angróbi is elmenne. Cím: Martin Baszler Teleska. 4166

Szerb-magyar corepetitort keresek két gyermek gimnazista gyermekek mellé. Cím a kiadóban.

Szerbül tudó gyakorlati felvételt. Németül is tudó előnyben. Pezsgővár, Kraljevace. 4229

Fiatal cukrászsegéd kerestetik azonnali belépésre Pentz Károly cukrászdájában. Velikičcserek Cara Dušana ul. 6. sz. 4237

12000 dinárral már meglevő textil iparvállalathoz lehetőleg utazó társat keresek. Cím a kiadóban. 4154

Tanonc felvételt Wilhelm accumulator és villanszerelőnél. Pašiceva ul. 2. 4223

Szilvártősegédek felvételre Falkenstein szilvavirtónál, Subotica, Cara Lazara ul. 13. 4248

Szöfőr, géplakatos, 24 éves, bármilyen gépjárműnyu autóhoz ajánlkozik állandó alkalmazásra. Cím a kiadóban. 4246

Kevelőből állást keres intelligens leány, kisgyermek mellé, esetleg Novisadra és Somborba is. Cím a kiadóban. 4249

Gyermektelen házaspár a gazdálkodás minden ágában értas, szelül, magyarul, németül beszélő, állandó foglalkozást keres gazdaságban, a feleség perfekt szakácsnő. 421

Kisegítő ápolónő femjáró beteghez azonnali felvételt. Cím a kiadóban. 4285

Helyfodrász, elsőrendű munkarő, ki a kifestéshez és vízondoláshoz teljesen értas, azonnal felvételt. Cím: Pašiceva, Pósiatlok 1. 4277

Pincérleány, jó megjelenésű, egy jóforgalmu sör-csarnokba azonnal beléphet. Cím: Bácsmezei Napló főkkiadóhivatalában Sombor, Apatinska ul. 46. 4280

Kiszolgálóleányokat felvesz a Sztipics étterem. 4257

Utazó képviselő szakismeret és tüke nélkül, kerestetik minden városban. Ajánlatokat német vagy szerb nyelven »Fleisig-Ehrlich« jellegű alatt a kiadóba kérek. 4270

Jómunkás borhelyzetű felvételt. Blasko Ivic borbély, Il. Oslobođenja 70. 4265

Főjáró szakácsnő éves bizonyítványokkal állást keres. Cím a kiadóban. 4255

VÉTEL-ELADÁS

Csak Rustidte tele chnavsbori vegyen! Megbizható kitaló izü erősítő szer verszegényeknek, evengélkedőknek. 3647

Mozigépeket, esetleg teljes berendezést keresek sürgősen megvételre. - Részletes leírást utolsó ár felüintéssel, e lap kiadó-jába kérek. 4116

1 darab 4 üléses Deimler autó jutányos áron eladó. Cím a kiadóban. 4180